

Delavska enotnost

Glasilno Svobodnih sindikatov Slovenije

Glavni urednik Franček Kavčič
Odgovorni urednik Marjan Horvat

Ljubljana, 7. septembra 1990
številka 37, letnik 49, cena 10 dinarjev

ZAKAJ SMO SE ODLOČILI ZA STAVKO

– V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije smo se za najavo splošne stavke delavcev v Republiki Sloveniji odločili 17. julija 1990, v času, ko je izvršni odbor Gospodarske zbornice Slovenije sklenil, da Gospodarska zbornica Slovenija ne bo podpisala splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo in ko vlada še ni pokazala nobene pripravljenosti za sklepanje splošne kolektivne pogodbe za negospodarstvo in družbene dejavnosti.

– Odločitev o razglasitvi splošne stavke delavcev v Republiki Sloveniji je bila sprejeta na seji sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, na podlagi ocene razmer in razprave o težavnem socialnem položaju delavcev v Sloveniji, na temelju zahtev delavcev in članstva v sindikatih ter 1. kongresa Svobodnih sindikatov Slovenije, da bomo organizirali splošno stavko, če ne bo podpisana splošna kolektivna pogodba.

– Iz programskih usmeritev Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije za prenovo gospodarstva, politiko zaposlovanja, osebne dohodke, lastninjenje družbene lastnine, socialno politiko in družbene dejavnosti ni bilo videti primerne pozornosti gmotnemu in socialnemu položaju delavcev. To smo si razlagali kot odklonilen odnos vlade do nujno potrebnega socialnega programa in do zagotavljanja socialne varnosti in varstva delavcev. Grozili so verižni stečajni postopki in likvidacije podjetij. Najavljeni so bili ukrepi za zmanjševanje mnogih pravic delavcev iz delovnega razmerja.

– Rast cen in zamrznitev osebnih dohodkov (zvezni zakon) postavlja delavce v socialno brezizhoden položaj in onemogoča uveljavljanje tarifnega dela splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo.

– Najava splošne stavke delavcev v Republiki Sloveniji je hkrati pomenila podporo celodnevni splošni stavki v kovinski in elektroindustriji Slovenije in 12-urni stavki v zdravstvu in socialnem varstvu Slovenije, ki sta že bili najavljeni za 10. september 1990.

KAJ SMO DOSEGLI Z NAPOVEDJO SPLOŠNE STAVKE DELAVCEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

1. Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo je bila podpisana 27. julija 1990 (deset dni po najavi splošne stavke), registrirana 16. avgusta 1990 in 24. avgusta 1990 objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije.

Z zahtevami po uresničitvi splošne kolektivne pogodbe in zavračanjem stavke s strani drugih partnerjev in nekaterih strank je splošna kolektivna pogodba doživela polno priznanje in afirmacijo. Zato v sindikatih ocenjujemo, da so ustvarjene možnosti za njeno nemoteno uveljavljanje v praksi.

Na zahtevo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je v Zvezni skupščini v obravnavi zakon o uveljavljanju kolektivnih pogodb.

Partnerji v kolektivnem pogajanju podpirajo zahteve sindikatov za dosledno uveljavitev bruto sistema obračuna osebnih dohodkov. Nadaljujejo se pogajanja za kolektivne pogodbe posameznih dejavnosti v Sloveniji.

2. Sekretariat za delo nam je posredoval osnutek splošne kolektivne pogodbe za družbene dejavnosti. S tem se uresničujejo zahteve delavcev in članov sindikata v družbenih dejavnostih za njihov enakopraven položaj z delavci v gospodarstvu.

3. Predstavniki sekretariata za delo so na pogovoru zagotovili Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije, da bodo resorni organi Izvršnega sveta Republike Slovenije do konca septembra 1990 pripravili socialni program. Izdelava socialnega programa je predvidena tudi v programskih izhodiščih dela Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije.

4. Tudi na podlagi naših zahtev pripravljajo v vladi nacionalne programe za posamezne družbene dejavnosti in sistemsko zakonodajo.

Ugodili so naši zahtevi, da se z letošnjim šolskim letom ne uvedejo individualni prispevki za izobraževanje, pri čemer je bil upoštevan težaven socialni in materialni položaj slovenskih delavcev.

5. Uspeli smo, da v občinah selektivno povečujemo stanarine – ob upoštevanju dosežene ravni stanarin ter ekonomskega in socialnega položaja delavcev v posamezni občini.

6. Ustavili so se verižni in stihijski stečaji podjetij, kar je tudi posledica naših zahtev. Zato podpiramo prizadevanja Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije, da bi tudi v prihodnje pravočasno poiskali vse možne rešitve za preprečitev stečajev tistih podjetij, ki imajo razvojno, programsko in tržno perspektivo.

7. Ostajajo pa tudi neuresničene zahteve. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije in sindikati dejavnosti Slovenije bomo še naprej vztrajali pri njihovi uresničitvi.

Stavkovni odbor Zveze svobodnih sindikatov Slovenije ugotavlja, da smo uspeli z večino stavkovnih zahtev, da se ustvarjajo možnosti za dogovarjanje med vlado, zbornico in sindikati za demokratično reševanje problemov delavcev. Zato stavkovni odbor Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

preklicuje za 10. september 1990 napovedano splošno stavko delavcev v Republiki Sloveniji.

Predsednik
stavkovnega odbora Zveze svobodnih sindikatov Slovenije
MIHA RAVNIK

Iz vsebine:

● Kako slovenski socialisti in komunisti ocenjujejo preklicano stavko **stran 2**

● Kovinarji in zdravstveni delavci so stavko le preložili **stran 3**

● Zvezni sindikat grozi **stran 4**

● Pričakujemo, da bo »Neodvisnost« vendarle dala kaj od sebe **stran 5**

● Borna je tvoja plača, Slovenec **stran 6**

● Ima Novo mesto res urbanistično afero **stran 7**

● Na Hrvaškem nova pokrajina, na Slovenskem Avstrijci trkajo na odprta vrata in na Kosovu desetletje napačnih korakov **stran 8 in 9**

Stavkati ali ne

Priznam, da o napovedani splošni stavki nisem imela mnenja, dokler se niso začela množiti obvestila strank in vlade v zvezi z njo; sedaj pa mislim, da je potrebna! Že sam ton teh sporočil in jasno povedano sporočilo vlade, da se s Svobodnimi sindikati ne bo pogovarjala, ker niso njeni, so vzrok! Nikjer po svetu si vlada ne more izbirati sindikalnih sogovornikov, pa naj gre za »socialno« ali »politično« stavko (kot da socialna vprašanja niso politika!) in če je kaj naredilo nameravano stavko politično, jo je prav takšno vladno stališče.

Argumenti proti stavki ne zvenijo posebno prepričljivo. Da gre za politično stavko? Prvič, če je neka stavka pripravljena in izvedena v skladu z zakonodajo – čeprav drži, da je naša zakonodaja še pomanjkljiva, vendar velja! – nima nihče pravice razsojati o motivih, ki so »zadaj«. Drugič, ta vlada ni bila izvoljena s stoodstotno večino, torej je logično, da sto odstotkov ljudi ne podpira njene politične opcije; kaj je slabega v tem, če se to javno pokaže? Sploh pa v stavko nihče ni prisiljen in za vlado je stehtanje njenega ugleda kvečjemu koristno. Drug argument, češ petinštirideset let niste stavkali, zdaj pa, je neumen; saj zato pa o preteklih petinštiridesetih letih nimamo dobrega mnenja! Drugačen sistem se ne bo ustvaril zgolj s tem, da v vladi sedijo ljudje iz različnih strank, drugačen sistem pomeni drugačno vedenje vseh. In demokracija, na katero se vsi tolikokrat sklicujemo, ne nastane z demokratičnimi volitvami; demokracija nastane s »splošno uporabo«, se pravi, z ravnani vseh struktur. Da se v obdobjih gospodarske stagnacije ne stavka? S to pravljico bi lahko prepričali vsako stavko; kateri delodajalec ali pa vlada pa ni sposobna dokazati, da je zanj prav ta trenutek kritičen? Poleg tega pa socialni mir dokazano ni nujni pogoj za razcvet. Avstrija je, denimo, država, v kateri skoraj ne stavkajo; res je napredovala. Toda prav tako, celo bolj je napredovala Italija, v kateri mnogo stavkajo.

V Poljski, denimo, odkar vlada Solidarnost, ni stavk, pa dežela ni vzcvetela. Skratka, groznje, da bi stavka ogrozila dober vladni program, so popolnoma »politične«. Da se ta vlada ne čuti odgovorno za težke razmere, saj je v sedlu komaj nekaj mesecev? Ta odgovor pa ni popolnoma pošten. Res je, v tem času vlada ni mogla spremeniti vsega; pa saj tega od nje ni nihče pričakoval. Lahko pa bi bila potegnila nekaj konkretnih potez, ki bi dajale vero; namesto tega je začela govoriti, da mora »popolnoma spremeniti sistem« in se tako ujela v staro zanko. Kolikokrat v preteklosti pa smo slišali, da je treba samo počakati, da bomo spremenili sistem, uveljavili ta ali oni sistemski zakon, pa bo naenkrat vse cvetelo? Stvar nikoli ni delovala in tisti, ki mislijo, da zgolj zato, ker so nekoč to govorili nepravilno ljudje, zdaj pa to govorijo pravi, bodo kmalu spoznali, da živijo v bridki zmoti. Ne mislim, da spremembe sistema niso potrebne, nujne so; ampak papir sam po sebi ne prinese nič, praktična politika se dela vsak dan, s konkretnimi ukrepi, z »umazaniami« podrobnostmi. Te pa, kolikor jih je vlada pokazala doslej, ne zbujajo pretiranega zaupanja. Vlada se je šla pogajati z Markovičem o nabornikih, kar je hvalevredno; ni pa se šla pogajati o nekaterih zadevah v zvezi z gospodarstvom, čeprav se vedno sklicuje na to, da je zaradi »zveznih« rešitev nemočna. Vlada je imela korajžo, da je spravila skozi parlament nekaj zadev po hitrem postopku, recimo znameniti moratorij; prav, vsi se strinjamo, da je popravljanje krivic nujna naloga, če pa je stanje v gospodarstvu res tako katastrofalno, kot ga označuje, potem je prav gotovo vsak korak za rešitev še nujnejša naloga, saj sicer ne bo nikogar, ki bi sploh lahko popravljali krivice!

Težko rečem za druge panoge, toda nekoliko spremljam razmere v zdravstvu in menim, da imajo delavci na tem področju kar dosti vzrokov za stavko. Z znamenitim »razbremenjevalnim« manevrom jim je vlada zmanjšala sredstva, ne da bi na drugi strani, pri porabi ukrenila kar koli, razen priporočila, naj pač bolj smotro gospodarijo. To pa pomeni, če stvar očistimo sprenevedanja, naj si zmanjšajo plače. Kakor koli namreč obračamo stvar, spreminjamo normative, način štetja in zaračunavanja storitev itd., ostaja dejstvo, da je strošek zdravstva sestavljen iz dveh postavk: iz plač zaposlenih v zdravstvu in stroškov za opremo, zdravila, sanitetni material.

Negospodarnosti v zdravstvu, ki brez dvoma so, niso tako preproste, da bi jih lahko odpravili z varčevanjem; so predvsem v ugodnostih, ki jih uživajo pacienti: dostopnost, z drugimi besedami veliko število ambulant v raznih krajih, odprtost vseh oblik, do vrhunskih storitev, vključno z zdravljenjem v tujini za vse sloje, pa dejstvo, da nimamo razvitih nekaterih spremljevalnih dejavnosti, ki bi posrkale del pretežno »socialnih« primerov, ki pač obremenjujejo zdravstvene ustanove, ker jih preprosto na cesti ni mogoče postaviti, drugam pa ne morejo.

Zdravstvo je dejavnost, ki je v Sloveniji nedvomno najbližje od vseh – mislim tako družbene kot gospodarske – tistemu, kar običajno hrepenече poimenujemo »Evropa«. Ne le da so naši zdravniki cenjeni tudi drugod po svetu, na mnogih področjih tudi naše ustanove prav nič ne zaostajajo za evropskim standardom. To pa je bilo v nemajhnih meri doseženo z manj denarja kot drugod, na »etični« pogon, kot bi rekli v zdravstvu. Pametna oblast bi to izbrala, ne pa jemala kot dokaz, da je zdravstvu vendarle mogoče kaj odvzeti. Ne nazadnje: pred kratkim sem v časopisu prebrala, kako župan neke občine, v kateri zdravstveni dom nima denarja za plače, izjavlja, da je kar prav, če bodo naslednje tri mesece brez plač, ker so v prvi polovici leta zapravili preveč; z njimi pa se bo pogovarjal, ko bodo prišli prosit za ukrep družbenega varstva! Vseeno je, ali je takšno surovo definicijo res dobesedno izrekel predstavnik oblasti ali pa jo je zaostрил sam novinar; v vsakem primeru kaže na pomanjkanje občutka. Je že res, da so tudi zdravstveni delavci samo ljudje, toda med tovarno čevljev in med zdravstveno ustanovo je vendarle neka razlika! Oblast, kakršnekoli barve je, je za zdravstveni dom vedno bolj odgovorna kot za tovarno in dejstvo, da zdravniki ne bodo dobili plač, je njen problem, pa če se ga skuša še tako ostreži!

Če bodo stavkali delavci v zdravstvu – čeprav stavka v takšni ležavnosti praviloma nikoli ne more računati na velike simpatije vnosti, – bodo stavkali predvsem proti svetohlinskemu odnosu do njih, ki jim pravi, češ, gospodarite racionalno, hkrati pa od njih eva, naj spoštujejo zakon in se vedejo »etično«, svoje »težavice« na primer dejstvo, da nimajo denarja, pa naj rešujejo sami!

Marija Cigale

Slovenski socialisti

Podpiramo vas, vendar premislite

Zapleti ob napovedani splošni stavki ZSSS žal pre-raščajo v politično merjenje moči med sindikalnimi organizacijami na Slovenskem.

Za slovenske socialiste je

večji del zahtev ZSSS razumljiv in sprejemljiv, dvomimo pa, da je poziv k splošni stavki

ustrezen način in metoda za razreševanje nakopičenih težav v slovenskem gospodarstvu. Ambicije ZSSS po večji prisotnosti v slovenskem prostoru in po prekinjanju tradicije partijskih sindikatov se ne bi smele mešati z iskanjem najustreznejših metod za pomoč delavcem. S tem postaja delovanje ZSSS v resnici bolj politično kot pa sindikalno oziroma socialno solidarnostno. Spričo tega na ZSSS letijo očitki, da hoče s stavko zrušiti novo vlado in novo oblast. Pri tem pa je treba reči, da bo velika večina stavk na Slovenskem še dolgo časa naperjena prav proti vladam. Vse dotlej, dokler delavci ne bodo imeli možnosti svojega nezadovoljstva usmeriti zoper konkretnее delodajalce.

Splošna stavka je nasploh, kot ena od metod sindikalnega delovanja, največkrat povezana s političnimi razmerami v določeni družbi. Socialisti zato menimo, da bi ZSSS lahko predlagala drugačne metode in načine za reševanje kritičnih razmer, posebej denimo v kovinarstvu, tekstilni industriji, tudi zdravstvu, šolstvu in drugod.

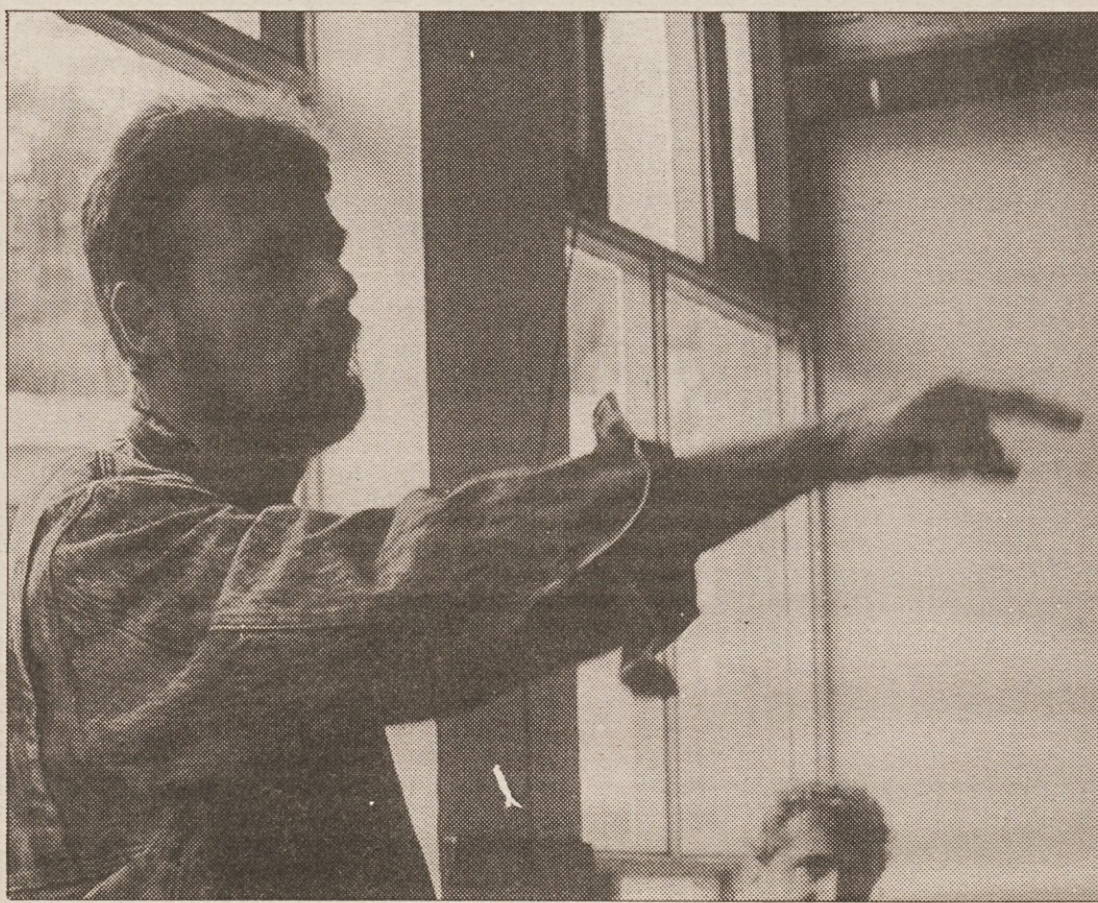
Splošna stavka je potemtakem po nepotrebnem dobila prizvok politične stavke. Res je namreč, da si bržkone nihče od tistih sindikalnih voditeljev, ki brezprizivno trdijo, da je poziv ZSSS čisto politične narave, ne upa denimo k železarjem na Ravne, ki imajo 3000 din in manj plače in jim reči, da je njihov obup in upor čisto politične narave? Stiska delavcev je tako nesporno življenjsko dejstvo, da ga ne more in ga ne bo prikrila nikakršna ideologija ali poziv k neki novi politični ali pač domovinski zavesti, lojalnosti do katerekoli vlade itd.

Neuspešna splošna stavka lahko največ škode povzroči tistim gospodarskim dejavnostim oz. podjetjem, v katerih bi bila »delna stavka povsem upravičena, nesporna, bržkone deležna podpore ne le socialistov, pač pa tudi drugih političnih subjektov na Slovenskem.

Ne strinjamo se niti z očitki zoper ZSS, češ da je kakršnakoli stavka v tem trenutku Slovenije nepotrebna in odveč, ker domovina bojda preprosto ne premore dovolj denarja. Taka argumentacija zoper stavke je za vsako sindikalno gibanje hudo sporna. V končni posledici lahko tako razmišljanje privede do absurda, po katerem je smiselno stavkati samo v bogatih družbah, delavcev v revnih družbah oziroma državah pa svoje stiske ne more izražati s stavko, ker je menda nesmiselna.

Pravica do stavke je splošna in temeljna človekova pravica in naj se ne ponovi čas, ko sta komunizem in samoupravna ideologija delavca prepričevala, da je stavka pravzaprav nesmiselna, ker stavka sam proti sebi.

Če smo povsem jasni: vztrajanje pri pozivu k splošni stavki bi lahko pomenilo hud poraz za celotno sindikalno gibanje, in to ne glede na ime, ki ga katero od sindikalnih gibanj nosi.

ZKS – SDP

Bi, če bi ostali nedolžni...

V ponedeljek, 3. septembra 1990 je »vlada v senci« svojo sejo skoraj v celoti namenila slabšanju položaja v slovenskem gospodarstvu. Ocenila je, da Markovičevi ukrepi prirejanja jugoslovanskega gospodarstva evropskim razmeram nekatere panoge brutalno in neodgovorno izpostavljajo tuji konkurenci. Potem ko so

zvezne vlade gospodarski prostor desetletja zapirale pred tujimi vplivi, hitimo zdaj v drugo skrajnost in cele panoge puščamo brez sleherne zaščite in pomoči. Zato bo slovensko vlado pozvala, naj se upre taki »tržni politiki« zvezne vlade in obenem izoblikuje smotno zaščitno politiko slovenskega gospodar-

stva. Cilj te politike mora biti izenačevanje naših pogojev gospodarjenja z evropskimi, vendar pa mora vlada z drugimi ukrepi na področju spodbujanja izvoza, monetarne in zaposlitvene politike pospešiti gospodarsko prestrukturiranje Slovenije. Od zvezne vlade naj zahteva petletni načrt selektivnega prilagajanja carinskih predpisov, da bi tako podjetjem omogočila srednje-ročno proizvodno naravnost.

»Vlada v senci« je tudi sklenila organizirati strokovni posvet o jugoslovanskih razsežnostih slovenskega gospodarstva in možnih posledicah različnih variant uveljavljanja slovenske suverenosti.

O napovedani splošni stavki pa je »vlada v senci« na pobudo ZKS-Stranke demokratične prenovе sprejela tole

JAVNO IZJAVO:

Splošna stavka je no najmočnejših sredstev, ki jih imajo zaposleni na voljo, da opozorijo na prizadetost svojih interesov, zato jo je treba uporabljati skrajno varčno. Obe sprti strani, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije in vlada, bi morali sestiti za pogajalsko mizo in poskušati konflikt preseči brez ustavljanja proizvodnje, ki je tako kot družbena produktivnost dela globoko pod ravnijsko prejšnjih let. Ne dvomimo o legitimnosti nekaterih sindikalnih zahtev niti o naporih vlade pri reševanju težkega gospodarskega stanja, zato bi bila napovedana stavka prenapetostna, dokler niso izčrpane vse možnosti za dialog in sodelovanje. Vlado pozivamo, naj takoj ustanovi okroglo mizo za sindikalna vprašanja ter pripravi program ukrepov za zaježitev nenehnega poslabševanja položaja delavcev. Kot »vlada v senci« smo pripravljani pri tem vsestransko sodelovati

Za »vlado v senci«
Emil Milan Pintar
Ljubljana, 3. 9. 1990

Dejan Kovač
(Dnevnikov komentar)

Socialistična stranka
Slovenije

Vlada in kovinarji naredili korak naprej

Priznanje partnerstva

V torek, 4. septembra, je bilo konec negotovosti o napovedani splošni stavki v kovinski in elektroindustriji Slovenije. Na seji stavkovnega odbora panožnega sindikata so namreč sklenili, da napovedano stavko preložijo na 12. december, da bi s tem »... dokazali svojo skrajno stropnost in pripravljenost na sodelovanje ter da bi porajajo demokratični oblasti pomagali iz gospodarskih in socialnih zadreg.«

Negotovosti torej ni več, ta ponedeljek bo za kovinarje spet normalen dan. Ostaja vprašanje, kdo je s to preložitvijo največ pridobil. Širše gledano je največ pridobilo slovensko gospodarstvo, ki se je izognilo dodatnim stroškom in šoku, če bi do napovedane ustanovitve dela res prišlo. S te strani je preložitev stavke zelo pametna poteza, saj bi že vsak rahel potres dobrega poskodoval slovensko gospodarstvo, ki stoji trenutno na zelo majavih temeljih. Po drugi strani pa se bojim, da bo položaj čez tri mesece še veliko slabši in bo čas za stavko bolj neprimeren, saj bo to pomenilo tudi razsutje tistih podjetij, ki bodo do takrat preživela.

S preložitvijo stavke je veliko dobila tudi vlada. Glede na odnos, ki ga je pokazala do zahtev sindikata kovinske in elektroindustrije ter ves trud, da stopijo v stik s stavkovnim odborom, je izkupiček maksimalen. Dovolj je bil le telefonski pogovor in pristanek na začetek pogajanj, na katerih pa so ugotovili, da sta si obe strani v bistvu enotni v svojih stališčih in da je le malo razhajanj. Če je tako, zakaj pa potem tak ignorantski odnos

Stavkovni odbor sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije je 4. septembra sklenil naslednje:

1. Zavračamo ocene, da pripravljamo politično stavko, rušimo demokratično izvoljeno oblast in obujamo razredni boj.

Prepričani smo, da sindikat ne potrebuje politične stavke. Vse bolj pa je očitno, da jo potrebujejo nekateri strankarski krogi, za kar bodo morali pred delavci in volilci prevzeti v prihodnosti vso odgovornost.

2. Videti je, da vlada resno preučuje naše stavkovne zahteve, da preprečuje stečaje, pripravlja socialni program, celovitejšo ekonomsko politiko in podobno.

3. Stavkovni odbor sprejema pobudo Gospodarske zbornice Slovenije za preložitev stavke, s čemer bi ustvarili možnosti za uveljavitev zahtev sindikata.

Ugotavljamo, da je splošna kolektivna pogodba že podpisana, z ustreznimi strokovnimi združenji pri Gospodarski zbornici Slovenije pa potekajo pogajanja o panožni kolektivni pogodbi in njenem podpisu.

4. Vlada in ustanove sistema pa v zadnjem času kljub temu do naših zahtev niso več ravnodušne: 4. septembra so nas predstavniki vlade obvestili, da pristajajo na pogajanja, ki so se

začela na predlog sekretarja Sekretariata za industrijo in gradbeništvo, Izidorja Rejca, 5. septembra 1990 ob 9. uri.

5. Da bi člani Sindikata kovinske in elektroindustrije dokazali svojo skrajno strpnost in pripravljenost na sodelovanje in da bi porajajoči demokratični oblasti pomagali iz gospodarskih in socialnih zadreg prestavljamo splošno stavko delavcev kovinske in elektroindustrije na 12. december 1990.

6. Delavcem v kovinski in elektroindustriji pa predlagamo, da se do 10. septembra letos sestanejo na zborih delavcev (delnih zborih, zborih delovnih ljudi), na katerih naj sindikalni zaporniki razložijo vzroke za preložitev celodnevne splošne stavke kovinske in elektroindustrije Slovenije.

7. Stavkovni odbor bo v prihodnjih 90 dneh stori vse, da bodo pogajanja z vlado in vladnimi ustanovami učinkovita, o čemer bo članstvo sproti obveščal.

8. Stavkovni odbor zavrača vse napade na vodstvo ZSSS, ker je le-to nudilo vso podporo splošni stavki kovinske in elektroindustrije Slovenije.

vse dotlej, ko so vsi pozivi nalezeli na gluha ušesa in s strani vlade ni bilo niti najmanjšega odgovora? Odgovor je lahko le ta, da se vlada zaveda svoje moči, da bo, ne glede na zahteve sindikata, lahko uveljavljala svoj prav. Zato si je poceni kupila mir za naslednjih sto dni.

Po vsem tem je videti, kot da je s preložitvijo stavke še največ izgubil sindikat. Pa ni tako. Sindikat je dobil tisto, za kar se mnogi potegujejo, to pa je uradno priznanje s strani vlade kot partnerja v pogajanjih. To pomeni, da ga bo morala upoštevati tudi vnaprej in bo odpadlo vsako zanikanje legitimnosti njihovega delo-

vanja. Poleg tega so znotraj sindikata dosegli še kar solidno enotnost glede zahtev odločitve za stavko, saj je soglasje zanjo dalo več kot dve tretjini vseh delavcev in ne samo članov v panogi. Na drugi strani pa je bilo to pri-

pravljalo obdobje tudi dobra izkušnja, saj se je pokazalo, da v organizaciji še marsikaj škriplje. Naslednje tri mesece bo torej dovolj časa, da bodo vse te napake odpravili.

Robert Peklaj

Po pogajanjih s slovensko vlado

Stavka v zdravstvu preložena

Tudi v zdravstvu ne bo za 10. septembra napovedane splošne stavke. Preložena je za nedoločen čas. Tako je na tiskovni konferenci sporočil stavkovni odbor sindikata delavcev v zdravstvu in socialnem skrbstvu po pogajanjih, ki jih je imel za zaprtimi vrati s predsedniki slovenske vlade. Hkrati pa je stavkovni odbor prepustil sindikalnim organizacijam po različnih slovenskih regijah, da po lastni odločitvi stavko 10. septembra izpeljejo.

Na tiskovni konferenci je bilo med drugimi vprašanji tudi tole ali je na takšno odločitev vplival tudi odklonilen odnos univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, do stavke potem, ko je od vlade dobil 260 milijonov dinarjev. Dr. Jože Arzenšek, predsednik stavkovnega odbora, je odgovoril, da ni bilo tako in da se je odbor tako odločil le na temelju pogajanj s predstavniki vlade.

Vlada napovedala vrsto ukrepov

Na poziv stavkovnega odbora so se pogajanj udeležili podpredsednik republiške vlade Matija Malesič, republiška sekretarka za zdravstvo in socialno skrbstvo prof. dr. Katja Boh in njen namestnik prim. dr. Tone Košir. Pogajanja so se začela v sredo, 5. septembra, in sicer točno opoldne, ko je potekel rok za stavkovne zahteve. Vlada je napovedala ukrepe, ki bi lahko uresničili stavkovne zahteve zastran ureditve predpisov, s katerimi se ureja zdravstveno varstvo, na ta način pa bi se lahko izboljšal tudi položaj zaposlenih v tej dejavnosti.

Republiška vlada je tako stavkovnemu odboru sporočila, da je novi zakon o zdravstvenem varstvu v pripravi

– do konca septembra naj bi bil že izdelan njegov osnutek. Prav tako so že v delu standardi in normativi v zdravstvu. Predvidoma naj bi bilo to delo opravljeno do konca letošnjega oktobra. Hkrati pa so predstavniki vlade opozorili, da ni države, zlasti še razvite, ki ne bi tako ali drugače omejevala sredstev za zdravstvo, seveda do ravni, ki ga še zmore vzdrževati. Toda ob tem omejevanju sredstev za zdravstvo se omejujejo tudi pravice.

Predstavniki vlade so tudi povedali, da že poteka reorganizacija delovanja sekretariata za zdravstvo. Del tega sekretariata je po sili razmer tudi uprava za zdravstveno varstvo. V prehodnem obdobju, to je do sprejetja novega zakona, bo ta uprava delovala še naprej, vendar pa čim bolj racionalno. Ko pa bo zakon sprejet, jo bodo organizirali podobno kot je zdaj Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z izpostavami.

Nepokrite izgube v slovenskem zdravstvu iz lanskega leta in pa neporavnane obveznosti iz 1. polletja letošnjega leta bo obravnavala posebna delovna skupina, ki jo bodo sestavljali predstavniki uprave za zdravstveno varstvo, poslovne skupnosti za zdravstvo, republiškega sekretariata za finance, republi-

Stavkovni odbor je sklenil:

1. Splošna stavka zaposlenih v zdravstvu in socialnem skrbstvu 10. 9. 1990 se odloži za nedoločen čas. Stavkovni odbor bo spremljal uresničevanje stavkovnih zahtev in razglasil datum splošne stavke, če ne bodo izpolnjeni pogoji za sklenitev in uveljavitev panožne kolektivne pogodbe in če ne bodo izpolnjeni roki za uresničitev tudi drugih stavkovnih zahtev, ki so navedeni v odgovoru vlade.

2. Glede na to, da je vlada s sklepanjem različno ugodnih pogodb o financiranju dejavnosti v letu 1990 povzročila objektivno različno položaj organizacij v različnih regijah Republike Slovenije, bodo sindikalne organizacije v teh regijah za 10. 9. 1990 napovedano stavko lahko po lastni odločitvi izpeljale. Stavkovni odbor podpira izvedbo teh stavk.

3. Stavkovni odbor zahteva, naj 2. odstavek 24. b člena zveznega Zakona o temeljnih pravicah in pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji ne velja, saj onemogoča v pokojninski osnovi upoštevanje osebnega dohodka za nadurno delo, ki je posebni delovni pogoji, kot sta na primer v zdravstvu dežurstvo in stalna pripravljenost na delo. Vlada naj to zahtevo upošteva pri pripravi predloga Ustavnega zakona za izvedbo ustavnega amandmaja XCVII k Ustavi Slovenije. Predstavniki vlade so zagotovili, da bo zahteva upoštevana.

4. Stavkovni odbor na podlagi pozivov sindikalnih organizacij različnih regij Republike Slovenije zahteva, da vlada objavi podatke o uporabi sredstev, ki jih prebivalstvo odvaja od svojih osebnih dohodkov za zdravstveno varstvo.

sindikat postavil kot pogoj, sicer bi 10. septembra med 8. in 20. uro razglasil splošno stavko v slovenskem zdravstvu.

Prosta presoja regij

Stavkovni odbor je na temelju teh pogovorov s predstavniki vlade sklenil, da splošno stavko zaposlenih v zdravstvu in socialnem skrbstvu preloži za nedoločen čas. V tem času bo stavkovni odbor spremljal uresničevanje stavkovnih zahtev in razglasil nov datum splošne stavke, če ne bodo izpolnjeni pogoji za sklenitev in uveljavitev panožne kolektivne pogodbe in če ne bodo izpolnjeni roki tudi za uresničitev drugih stavkovnih zahtev, tistih, ki so jih predstavniki vlade navedli v svojem odgovoru.

Ker je vlada s sklepanjem različno ugodnih pogodb o financiranju dejavnosti v letošnjem letu povzročila objektivno različno položaj zdravstvenih organizacij po različnih slovenskih regijah, bodo sindikalne organizacije po regijah lahko 10. septembra izpeljale stavko po lastni odločitvi. Stavkovni odbor podpira izpeljavo teh stavk. Znano je namreč, da so dokaj ugodne pogodbe z republiško upravo za zdravstvo podpisali v univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, v celjski in kranjski bolnišnici.

Stavkovni odbor zahteva, naj 2. odstavek 24. b člena zveznega zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja v naši republiki ne velja, saj onemogoča v pokojninski osnovi upoštevanje osebnega dohodka za nadurno delo. Predstavniki vlade so zagotovili, da bodo to zahtevo upoštevali.

Stavkovni odbor glede na pozive sindikalnih organizacij z različnih koncev Slovenije zahteva, naj vlada objavi podatke o uporabljanju sredstev, ki jih ljudje odvajajo od svojih osebnih dohodkov za zdravstveno varstvo.

Marija Frančeškin

UKC je proti

Univerzitetni klinični center v Ljubljani nasprotuje 12-urni stavki v zdravstvu kot tudi enourni splošni stavki vseh delavcev. Tako so na začetku septembra soglasno sklenili predstavniki sindikatov te osrednje zdravstvene ustanove v Sloveniji. UKC dokaj dobro posluje, medtem ko se preostalo zdravstvo bolj ali manj utaplja v rdečih številkah.

Ob koncu julija je namreč UKC podpisal dokaj dobro pogodbo z republiko, točneje z republiško upravo za zdravstveno varstvo. Pogodba rešuje likvidnostni položaj v UKC in mu omogoča normalno poslovanje do konca leta. Republika je s pogodbo obljubila, da bo do srede septembra poravnala dolg iz preteklosti: gre za 260 milijonov dinarjev in tekoče obresti. Zagotovljena bodo tudi akontacijska sredstva do konca leta. Kot je ocenil predstavnik poslovnega odbora, je to v zadnjih dveh letih najugodnejša pogodba za klinični center, čeprav bodo poslovno leto zaključili z izgubo.

Nekaj misli iz razprave, ki so se je udeležili poleg predstavnikov svobodnih sindikatov tudi drugi sindikati v zdravstvu, ki so pravzaprav imeli glavno besedo: Čas stavke je neprimeren, način organiziranja tudi, stavka je preuranjena. Sindikat ne izhaja iz potreb delavca, ampak hoče le vplivati nanj zaradi političnih ambicij. Delavci v UKC ne vidimo jasnih ciljev, da bi se lahko karkoli izboljšalo. Stavko v zdravstvu bi morali organizirati pred desetimi leti, ne pa danes. Stavka je orožje, vendar z orožjem lahko streljamo v prazno in v tem primeru je tako. Predlagali so, da bi morali ponovno ugotovljati, koliko je zares članov v svobodnih sindikatih.

Mirne duše lahko zapišemo, da je UKC značilen primer, kako je stavka padla na delavski solidarnosti, ki jo je vlada spretno razbila in da je v prerekanjih za in proti njej šlo predvsem za merjenje političnih moči. Krajsi konec pa bodo potegnili delavci, v zdravstvu pa predvsem bolniki.

M. F.

O obisku predsednika svetovne banke v Jugoslaviji

Zgovorna podpora Markovičevemu programu

Prvi obisk predsednika Svetovne banke za obnovo in razvoj Barberja Conabla s sodelavci v naši državi in pogovori s predsednikom zvezne vlade Antejem Markovičem so potrdili tisto, kar že nekaj časa vemo: Svetovna banka kot razvojna ustanova odločno podpira Markovičev program ekonomskih reform in ugodno ocenjuje njegove začetne uspehe (zlom hiperinflacije, povečevanje deviznih rezerv, liberalizacija uvoza in ustvarjanje plačilnobilančnega presežka). Najpomembnejše pa je, da je Svetovna banka od leta 1949 do zdaj odobrila naši državi okoli pet milijard dolarjev različnih posojil in ji bo tudi v prihodnje finančno pomagala. V zadnjih nekaj letih je sicer nudila Jugoslaviji le okoli sto milijonov dolarjev posojil na leto, toda ta finančna pomoč se je v zadnjih dveh letih povečala na okoli 700 milijonov dolarjev. S to pomočjo naj bi – kot je Barber Conable poudaril na dobro obiskani novinarski konferenci v Ljubljani – laže krotili inflacijo, ustvarili temelje za strukturno prilagajanje gospodarstva, omogočali gospodarsko in industrijsko rast in predvsem izboljšali kakovost življenja ljudi.

Čeprav predsednik Svetovne banke ni hotel komentirati političnih razmer v Jugoslaviji, pa je jasno povedal, da bo nadaljnja finančna pomoč naši državi odločilno odvisna od tega, kako pogumno in odgovorno bomo izpolnjevali program ekonomskih reform. Če se bodo morale bankam, ki se bodo morale prav tako prilagoditi tržnemu načinu gospodarjenja z denarjem, na pomoč pa lahko računajo tudi posamezni sektorji (kmetijstvo, transport, energija). Skratka, Svetovna banka je pripravljena pomagati financirati tiste projekte, ki bodo sledili tržni filozofiji in ki bodo temeljili na zasebni lastnini. Zdaj je namreč še vedno tako, da okoli 90% družbenega proizvoda ustvarja družbeni sektor, tako pa ob pomanjkanju konkurence ni mogoče povečati ekonomske učinkovitosti na mikro in makro ravni.

Kot je bilo moč razumeti Barberja Conabla in sodelavce, nam Svetovna banka ne bo pomagala uveljavljati gospodarske prenove le s posojili, ampak tudi drugače, z nudenjem tehnične pomoči, lajšanjem prenosa tehnologije in podobno. Vsestranske pomoči bodo deležna zlasti tista majhna in srednjevelika podjetja, ki se bodo znala agresivno zavzemati za tržne deleže zlasti na svetovnem trgu. To vlogo bo opravljala zlasti Mednarodna finančna korporacija (International Finance Corporation – IFC), ki nam je v zadnjih dvajsetih letih odobrila okoli 345 milijonov dolarjev posojil za financiranje 28 naložb, v prihodnjih letih pa naj bi finančno podpirala zlasti mešana podjetja, skupna vlaganja naših in tujih podjetij in podobno. Pričakujemo lahko, da se bo tako med drugim povečala gibljivost delovne sile na jugoslovanškem trgu in seveda donosnost novih naložb, ki edina lahko omogoči odpiranje novih delovnih mest.

Barber Conable

Delovni obisk v naši republiki in pogovori s predstavniki slovenske vlade so pokazali, da imajo vodilni v Svetovni banki za zdaj zadržan odnos do teženj republike Slovenije in drugih republik po direktnem kreditiranju posameznih »republiških« projektov. Takšno kreditiranje namreč ni v skladu z ustanovno listino Svetovne banke, ki za vsako odobreno posojilo zahteva od zvezne vlade jamstvo in tako bo tudi v prihodnje. Načrtovano kreditiranje cest-

nega omrežja v Sloveniji pa vendarle daje nekaj upanja, da bo Svetovna banka bolj kot doslej financirala konkretne projekte v tistih delih države, za katere bo posebej zainteresirana, čeprav bo jamstvo zvezne vlade (države) še vedno potrebno. Lahko se zgodi, da bo zaradi morebitnih nesoglasij o prednostnem vrstnem redu financiranja projektov po republikah in pokrajinah prišlo do počasnejšega črpanja kreditov, to pa bo v škodo vse države in njenega gospodarstva.

(pre)velike odvisnosti od nekaterih velikih družbenih podjetij in si zagotoviti »zdrav« kapital za financiranje razvoja majhnih in velikih podjetij.

Obisk Barberja Conabla je pokazal, da Svetovna banka ni edina mednarodna finančna ustanova, ki nam lahko pomaga pri premaganju sedanje pereče gospodarske in razvojne krize. Po besedah predstavnikov Svetovne banke bomo morali pritegniti k financiranju konkretnih projektov tudi druge multilateralne institucije, ki jih bomo morali prepričati, da z gospodarskimi reformami tokrat mislimo resno. Če nam bodo verjeli in če jih ne bomo razočarali, bo njihova pomoč izdatna, v nasprotnem primeru pa se nam verjetno ne obeta nič dobrega. Tudi zalivska kriza in dražja nafta bosta vplivala na naše notranje gospodarske razmere, toda morali se bomo tudi temu prilagoditi in potegniti prave poteze. Zavedati se pač moramo, da bomo lahko kakovost našega življenja bistveno izboljšali le, če nam bo uspela gospodarska reforma. V nasprotnem primeru bo seveda uničujoča stagnacija gospodarske rasti naredila svoje...
Emil Lah

Zakaj Alojz Gazvoda iz Šentjošta ne dobi lokacijskega dovoljenja za svojo žago

Novomeška urbanistična (nes)pamet

Potem ko se je po komunističnih orgijah tudi v Novem mestu rodila mlada demokratična oblast, so tisoči (tisti, ki so volili zanjo in oni, ki so bili proti njej) upali na boljše, na prijaznejši in polnejši vsakdanjik. In kaj se je zgodilo? Odgovor je kaj klavrn: nič. Res, oblast se je že menjala, ena kuta je zamenjala drugo, vsakdanjik izmozganega Podgorca pa je le še težji.

Prav zato zgodba Alojza Gazvoda iz Šentjošta pod Gorjanci, kjer so med vojno klali oboji, rdeči in beli, ni samo njegova, temveč je resnica vseh tistih, ki morajo in ki hočejo živeti bolje. In kar takoj lahko zapišem, da še dolgo ne bodo živeli bolje.

Takšne misli so me obhajale, ko sem na novomeškem zavodu za družbeno planiranje poslušal modre in učene misli njegovega novopečenega direktorja Bojana Mikca in še zlasti njegovega pomočnika Dušana Grando.

Zgodbo Alojza Gazvoda, o kateri sem v Delavski enotnosti pisal pred časom, seveda že poznate. Alojz, ki bi rad ponovno postavil od boljševo razrušeno kmetijo, si je umislil novo žago, pri čemer pa je trčil na filozofijo socialistične zakonodaje in z njo zasvojen birokrate. Četudi se je v Novem mestu oblast menjala, ves ta balast ostaja še naprej in po svoje kroji usodo ljudi. Drugega pač človek, ki je prisiljen debelo uro poslušati neumnosti, da se mu od njih jeziško lasje na glavi, pa ob vsem tem ne more reči. Pa pojdemo lepo po vrsti.

Najprej je Bojan Mikec povedal, da so oni »ta problem pojebali«. Človek bi ob tem pomislil, da zdaj »oni« nanj tudi drugače gledajo. Vendar ne. Do pičice enako je bilo vse kot v starih »dobrih« časih.

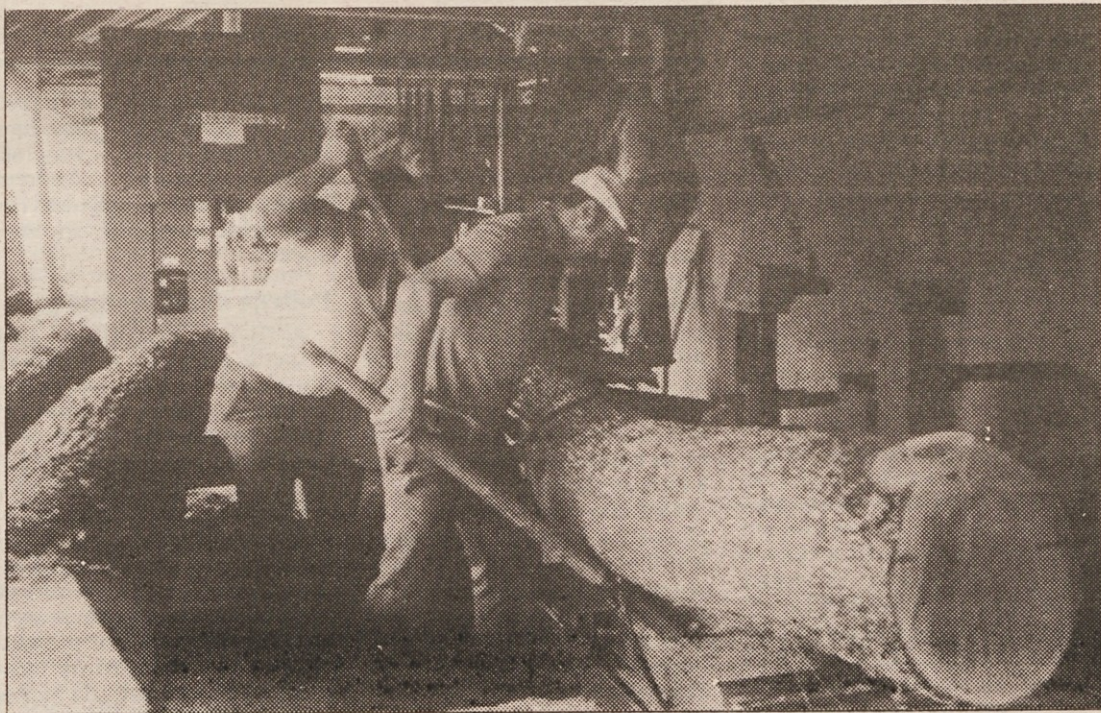
Začeli smo s kronologijo. Gazvodi je lokacijsko dokumentacijo izdelal novomeški razvojno raziskovalni center. Nared je bila maja leta 1988, ko je zavod, ki mu zdaj načeljuje Mikec, opravil tudi prvo lokacijsko presojo. Julija 1988 je Gazvoda naslovil na zavod prošnjo za izdajo »izjave o potrditvi te lokacijske dokumentacije«. Grando je bil didaktičen. »Zavod daje soglasje, lokacijsko dovoljenje pa izdaja sekretariat za urbanizem in varstvo okolja. Odločilno je stališče zavoda, ki nameravajo gradnjo pretehta z vidika prostora, družbenega plana (sic!), k čemur je treba pridati še soglasja tehle dejavnikov: elektra, komunale, PTT, sisa za gozdarstvo, KS, pri čemer je mišljeno soglasje sosedov, komiteja za

družbeni razvoj občine... Gazvodi sta gradnja spodbijala KS Stopiče in sis za gozdarstvo.« Ušel mi je nasmeh in deležen sem bil ostrega Gradinega pogleda, češ »kaj se smeješ, butelj, ko se ne spoznaš na stvari«. Ampak meni je šlo na smeh le zaradi golega dejstva, da ti mora dati soglasje za postavitve žage tudi sis za gozdarstvo. Bog se nas usmili.

Enajstega avgusta leta 1988 je zavod opravil ogled predvidene lokacije za gradnjo žage, in glej čudo: urbanisti so na svoje veliko začudenje ugotovili, da je objekt že postavljen in to na črno (kakšna podgorska predrznost!) in da odstopa od gabaritov, ki so bili opredeljeni v lokacijski dokumentaciji. Po Mikčevih besedah naj bi šel zavod Gazvodi na roke in je ponovno zahteval oziroma prosil za soglasje k (zdaj že očitno) lokacijski legalizaciji tega objekta. Bil je menda zbor krajanov v Šentjoštu, na katerem je po mojem poizvedovanju govoril predvsem en sosed in sicer arhitekt Kastelic. No, kakor koli je že bilo. KS je zapisniško ugotovila, da bi bila žaga moteča zaradi hrupa, prahu in prometa. Po vsem tem zavodu ni preostalo drugega, kot da je ponovno zavrnil Gazvodovo prošnjo.

Šentjošt v premežu družbenih planerjev

In kaj zdaj? Odgovor obeh pristojnih mož je bil kratak: nobenih možnosti ni, da bi dobil Gazvoda lokacijsko dovoljenje. Grando je takšno stališče zavoda tudi dodatno utemeljeval. Načel je vpra-

Pazi, Lojz, kajti občinsko oko vse vidi, kaj se delati ne sme!

šanje umešanja takšne dejavnosti sredi vasi. Na vprašanje, kam naj bi torej Gazvoda umestil svojo žago, je odvrnil, da ima kmet iz Šentjošta svoje parcele tudi na robih okoliških gozdov in da bi tam bilo mogoče graditi kaj podobnega. Ko sem ga pobaral, če se mu kaj sveti o investicijskih stroških takšne lokacije, je seveda le skomignil z rameni. Toda bolj zanimiv je bil nadaljnji pogovor. Grando sem namreč vprašal, ali imajo na njihovem zavodu mogoče izdelan urbanistični načrt za kaj podobnega v Šentjoštu, če mogoče predvidevajo lokacije za gradnjo takšnih objektov. Priznal je, da nimajo in da Šentjošt za kaj takšnega sploh ni predviden.

In za kaj je potem takem v njegovih možganih predvidena ta vas? Takoj sem dobil odgovor: za trgovine, za mirno obrt, mogoče avtomehanično delavnico! Na vprašanje, ali ve, koliko hiš in duš ima Šentjošt in kdo bi kupoval v tamkajšnjih trgovinah, se mu seveda niti sanjalo ni. Na direktno

vprašanje, ali je bil v Šentjoštu, ali si je ogledal sporno Gazvodovo žago, pa je priznal, da ni bil. Je mogoče se kaj bolj tipičnega za popolnega birokrata? Sapa pa mu je zaprlo, ko sem skladno njegovi logiki pripomnil, ali ne bi bilo dobro morebiti v Šentjoštu postaviti tudi center za atomsko fiziko. V absurdnem položaju, v katerem se je znašel, na to ni rekel nobene.

Fantastično zabavno je tudi bilo, ko smo začeli razglabljanje o Grandovi trditvi (strokovni, seveda!), da takšnih objektov, kot je Gazvodova žaga, ni moč umeščati sredi takšnih vasi, kot je Šentjošt. Ko sem mu povedal, da je objekt zgrajen tako, da do sosedov njen hrup praktično ne more seči, da o prahu ne more biti govora, ker ima za žaganje Gazvoda posebno komoro in ker lesne odpadke ljudje skupaj z lesom odpeljejo domov, se je obesil na promet. Tu mu je pomagal tudi Mikec, ki je ugotovil, da ta česta res ni primerna za takšen promet. Pa sem jim zastavil najbolj enostavno vprašanje. Če že govorita o povečanem

prometu, ki naj bi ga povzročila Gazvodova žaga, ali sploh vesta, kakšna je njena zmogljivost. Bi bilo zaradi nje vsak dan na cesti 50 tovornjakov ali morebiti kvečjemu le dva traktorja? Občinska urbanistična pamet je skupaj z vso sposobnostjo družbenega planiranja le debelo gledala. Kot da še nikoli na novomeškem zavodu za družbeno planiranje ne bi razmisljali o čem podobnem. Ubogo Novo mesto in tvoja občina, ki ti tvoj razvoj planirajo takšni modreci!

Ko sem ju končno vprašal za njuno mnenje, od česa naj bi potem takem živeli Podgorci, ki jih v novomeških tovarnah razglašajo za tehnološke in ekonomske presežke, je začel Grando modrovati nekaj o tem, kako imajo pri njih markiranih vrsto nekdanjih objektov, ki bi se jih dalo revitalizirati. Seveda ni povedal, kateri so ti objekti, toda kolikor sam poznam te kraje, bi šlo kvečjemu lahko za kak opuščen vodni mlin, za kak dotrajani hram ali morebiti sušilnico za sadje.

Ivo Kuljaj

Borza dela

Republiški sekretariat za delo
Republiški zavod za zaposlovanje

**Enota Ljubljana, Parmova 32,
tel. (061) 321-041**

Poklic	OD	Naziv delovne organizacije
Kuharska pomočnica	4.600	Dom učencev Ivan Cankar, Poljanska cesta, Ljubljana
Vzdrževalec dvigal	4.020	Tobačna tovarna Ljubljana, Tobačna ul.
D. i. elek. – koordinator	12.000	Smelt, gradnja industrijskih objektov, Titova 184, Ljubljana
Vodja proizvodnje	8.069	Tobačna tovarna, Ljubljana, Tobačna ul.
Republ. inšp. za cest. pr.	8.000	Republiški sekretariat za promet in zveze, Ljubljana, Prešernova c.
Direktor prod. kozmet. i.	14.000	Lek, enota Kozmetika, Ljubljana, Verovškova ul.
Direktor trženja prog. kozmet.	14.000	Lek, enota Kozmetika, Ljubljana, Verovškova ul.
Samost. svet. za cest. prom. – d. eco.	7.300	Republiški sekretariat za promet in zveze, Ljubljana, Prešernova c.
Samost. propag. za progr. kozmet. – d. eco.	8.000	Lek, enota Kozmetika, Ljubljana, Verovškova ul.
Akad. gl. dirig. – asistent-stažist – pr. dirigir.	6.000	Univerza EK, Akademija za glasbo, Stari trg, Ljubljana
Akad. gl. dirig. – visokošolski učit. za dirig.	14.500	Univerza EK, Akademija za glasbo, Stari trg, Ljubljana
Zdravnik – vodja skupine Libija	16.000	Smelt, gradnja industrijskih objektov, Titova 184, Ljubljana
Kurir – nabavni referent	2.400	Pacuki d. o. o. Trg oktobrske revolucije 15, Ljubljana
Gradbeni delavec	3.500	Skubic Srečko – zidarstvo, Wolfova 10 A, Ljubljana
Ključavničar	4.000	Emona, Industrija plastične in kmetijske opreme, Kamnik, Pod hribom
Vodja vzdrževanja	7.832	Dom starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik, Cesta na Bokalce
Elektrotehnik – monter	4.000	IMP – Dvigalo, Industrija dvigalnih naprav, Pot k sejmišču, Ljubljana
Medicinska sestra	7.397	Dom starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik, Cesta na Bokalce
Medicinska sestra	7.397	Dom starejših občanov Ljubljana Vič-Rudnik, Cesta na Bokalce
Pomoč. direktorja – ekon. za anl. plan	11.000	Uniles d. o. o. Ljubljana, Titova c.
Vodja finan. rač. sekt.	12.000	Obrtna zadruga Železopromet Ljubljana, Podmilščakova ul.
Učitelj razred. p. v PB	6.000	OŠ Danile Kumar, Ljubljana, Godeževa ul.
Učitelj razred. p. v PB	6.000	OŠ Danile Kumar, Ljubljana, Godeževa ul.
Učitelj telesne vzgoje	6.740	OŠ Nove Fužine II, Leninov trg 1, Ljubljana
Delovni terapevt	8.500	Dom starejših občanov Ljubljana Moste-Polje, Ob sotočju
Sam. komercialist – d. i. strojništva d. i. metalurg	8.972	Tehnoimpex, Izvoz-uvoz, Kersnikova ul., Ljubljana
Pom. živil. delavec	4.100	Kolinska, Ljubljana, Viška c.
Mesar – sekač	5.000	Mercator-Savica, Ljubljana, Oražnova ul.
Pripravnik	6.024	Vzgojno-varstvena organizacija Najdihoja, Ljubljana, Gorazdova ul.
Tajnica – ekon. za anl. plan	5.000	Energoplan, Ljubljana, Poljanska 15
Višji upravni delavec	7.880	Občina Ljubljana Center, Adamič Lundrovo nabrežje, Ljubljana
Učitelj flavte in blok flavte	6.000	Glasbena šola Franc Šturm, Šiška-Bežigrad, Celovška c., Ljubljana
PU angleškega jezika	6.420	OŠ Narodnega heroja Maksa Pečarja, Črnuška c., Ljubljana
Glavna sestra zavoda	8.000	Zavod SRS za transfuzijo krvi, Ljubljana, Štajmerjeva ul.
Pripravnik – d. eco.	4.000	Metalka, Dalmatinova ul., Ljubljana
Prof. sloven. jezika	7.000	Srednja elektrotehniška šola, Vegova ul., Ljubljana
Predstojnik – zdr. spc. transf.	9.000	Zavod za transfuzijo krvi, Ljubljana, Štajmerjeva ul.

**Enota Kočevje, Ribnica, Grosuplje
tel. (061) 321-041**

Pomožni živilski delavec	5.000	Trend Form, Višnja gora, C. Dolenjskega odreda 21
Obdelovalec lesa	3.000	Slovenijales LIK Kočevje, Novomeška c.
Pripravnik – lesar šir. prof.	3.000	Slovenijales, LIK Kočevje, Novomeška c.
Prodajalec – blagajnik	6.000	Trend Form, Višnja gora, C. Dolenjskega odreda 21
Prodajalec – blagajnik	6.000	Trend Form, Višnja gora, C. Dolenjskega odreda 21
Prodajalec – blagajnik	6.000	Trend Form, Višnja gora, C. Dolenjskega odreda 21
Direktor – i. lesarstva	5.000	Slovenijales LIK Kočevje, Novomeška c.
Učitelj slov. jezika	5.500	OŠ Zbora odposlancev Kočevje, Trg zbora odposlancev
Natakarski pomočnik	2.600	Gostinsko podjetje Hotel Pugled, Trg zbora odposlancev Kočevje
Učitelj razred. pouka	5.900	OŠ Josip Jurčič, tozd OŠ Stična, C. 2. grupe odredov
Učitelj tehnične in likov vz.	5.900	OŠ Josip Jurčič, tozd OŠ Stična, C. 2. grupe odredov

**Enota Litija, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik
tel. (061) 321-041**

Poklic	OD	Naziv delovne organizacije
Strugar	3.500	Strojna tovarna Trbovlje, Vodenska c.
Pripravnik elektroteh. energ.	4.000	Podjetje za PTT promet Trbovlje, Trg revolucije
Gradbeni tehnik	6.000	GIP Gradmetal Litija, Ljubljanska c.

**Enota Koper
tel. (061) 321-041**

Delavec brez poklica	3.600	Grafika, delovna organizacija grafične dej., Il. Bistrica, Vodnikova ul. 13
Pomožni delavec	2.800	Vojna pošta 7640, Ilirska Bistrica
Grafični teh. pripravnik	3.000	Grafika, delovna organizacija grafične dej., Il. Bistrica, Vodnikova ul. 13
Medicinski tehnik	4.000	Vojna pošta 7640, Ilirska Bistrica
Vodja fin. službe	8.000	Grafika, delovna organizacija grafične dej., Il. Bistrica, Vodnikova ul. 13
D. i. grafičarstva	14.000	Grafika, delovna organizacija grafične dej., Il. Bistrica, Vodnikova ul. 13
D. eco. za anl. plan	14.000	Grafika, delovna organizacija grafične dej., Il. Bistrica, Vodnikova ul. 13
D. eco. – pripravnik	14.000	Grafika, delovna organizacija grafične dej., Il. Bistrica, Vodnikova ul. 13
Pomožni delavec	5.590	Nogometni klub Izola, Cankarjev drevored
Ekonom. t. za rač.	6.000	Steklo Izola, tozd Zidar Izola, Pittonijeva ul. 20
Org. šport. rek.	10.500	Nogometni klub Izola, Cankarjev drevored
Inž. strojništva	10.000	Ferrotehna Izola, Polje 21
Pravnik	12.000	Ferrotehna Izola, Polje 21
Vzgoj. pred. otrok – prip.	3.780	Vzgojno varstvena organizacija Izola, Ul. oktobrske rev. 11
Vzgoj. pred. otrok – prip.	3.780	Vzgojno varstvena organizacija Izola, Ul. oktobrske rev. 11

Borza sindikalnega turizma

BORZNO SPOROČILO ŠTEVILKA 18

Borzna sporočila sprejema Borza sindikalnega turizma, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefon 061/326-982, 322-975, hišna centrala 061/310-033 ali telefaks 061/317-298.

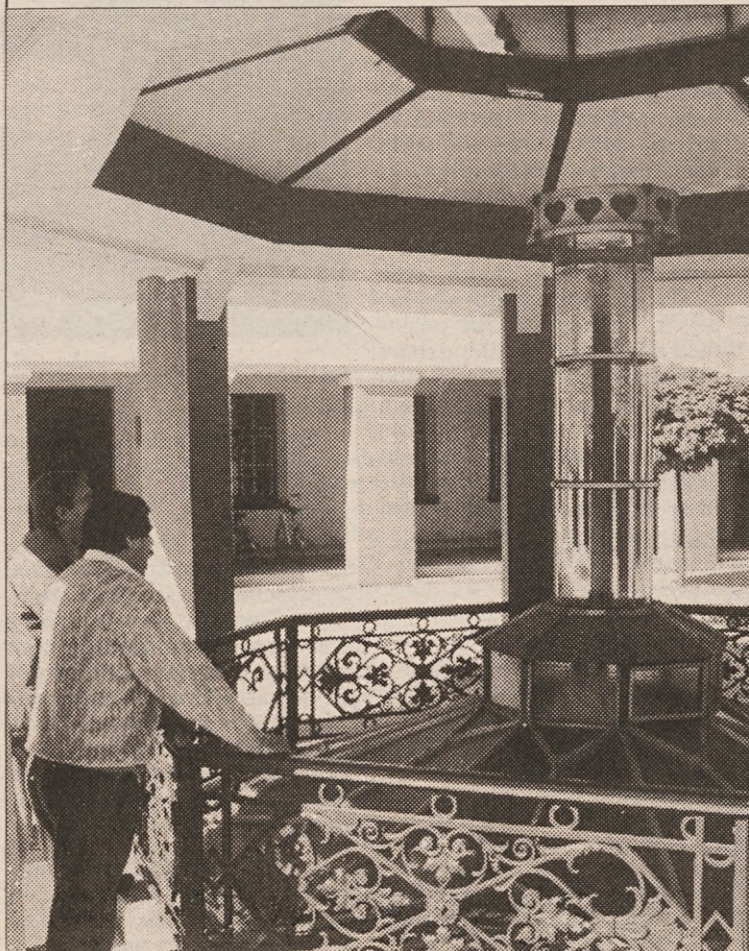
A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI JIH NUDIMO DRUGIM

1. Garsonjera v Stinici
Termin in cena:
od 5. 9. 1990 dalje najemmina 170 din na dan

2. Počitniške prikolicice
a) Stella Maris Umag – 1 prikolica za 4 osebe
1 prikolica za 5 oseb

b) Krk – Baška – 1 prikolica za 5 oseb

Termin: od 10. do 20. 9.
Cena najema prikolicice je 100 din na dan.
Mogoč dogovor za uporabo prikolic tudi po 20. 9. 1990.

Poklic	OD	Naziv delovne organizacije
Vzgoj. pred. otrok – prip.	3.780	Vzgojno varstvena organizacija Izola, Ul. oktobrske rev. 11
Vratar	3.500	Rdeči križ Slovenije, republiški odbor, Ljubljana, Mirje 19
Ključavničar	4.000	Srednja kovinarska in prometna šola Koper, Izolska vrata 2
Strugar	1.900	Tov. kovinske galanterije Ljubljana, tozd Šmarje
Delovodja – elektr. teh.	6.100	Elektro Primorska Nova Gorica, tozd Elektro Koper, Ul. 15. maja 5
Pom. direkt. komerc. fin. z.	10.000	Komunalni servis Koper, Goriška ul. 6
Pom. direkt. za teh. posle	10.000	Komunalni servis Koper, Goriška ul. 6
PRU ital. jezika	6.000	Srednja kovinarska in prometna šola, Koper, Izolska vrata 2
Pedagog, šol. svetovalna dela	3.500	OŠ Ivan Babič-Jager, Marezige
PRU tel. vzgoje	6.000	Srednja kovinarska in prometna šola, Koper, Izolska vrata 2
Pom. gostinska dela	2.700	Redek Bojan Bar Baron, Portorož, Letališče Sečovelje
Čiščenje prost. čist. oken	1.600	Matična knjižnica Piran, Tartinijev trg 1
Snažilica	2.800	Srednja pomorska in prometna šola Piran, Pot pomorščakov 4
Pomivalka posode	4.000	Pozd Gostišče na Klancu, Seča
Varuhinja	4.530	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Varuhinja	2.270	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Vzgojitelj	5.800	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Vzgojitelj	5.800	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Vzgojitelj	5.800	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Vzgojitelj	5.800	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Vzgojitelj	2.800	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Vzgojitelj	5.800	Vzgojno varstvena organizacija z italijanskim jezikom Piran, Vojkova ul. 1
Konfetc. modelar	3.000	Krojaška delavnica Pivka, Postojnska c. 2
Direktor – učit. raz. pouka	10.000	Delavska univerza Postojna, Ljubljanska c. 2
Čistilica	2.500	SGP Kraški zidar Sežana, tozd Marmor Sežana, Ul. Ivana Turšiča

B. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI JIH POTREBUJEMO

Potrebujemo počitniške zmogljivosti v Termah Čatež, dve hišici po 15. 9. 1990.

Ponudbe pošljite na borzo sindikalnega turizma.

C. PRODAMO POČITNIŠKO HIŠO.

Počitniški dom Pješčana uvala – Pula: 50 ležišč, možnost za pripravo hrane, komunalno urejeno, tik ob morju.

Ponudbe pošljite na borzo sindikalnega turizma.

D. NAKUP POČITNIŠKIH ZMOGLJIVOSTI

- Garsonjero ali apartma kupimo na otokih v Kvarnerju, po možnosti v Novalji na Pagu.
- Počitniški dom ali ustrezno število apartmajev oziroma bungalovov kupimo v slovenskem primorju ali v Istri s skupno 45 do 50 ležišči v dvo- ali triposteljnih sobah kategorije B. Počitniški dom naj bo opremljen za penzijske storitve.

PONUDBE POŠLJITE NA BORZO SINDIKALNEGA TURIZMA.

Tudi v prihodnje bomo z vami sodelovali:

Doro Hvalica
Irena Prusnik
Metod Zalar – vaš borzni agent

Odbor za ustanovitev počitniške skupnosti počitniških zmogljivosti v Termah Čatež ponovno objavlja pristopno izjavo. Pristopne izjave pošljite na **BORZO SINDIKALNEGA TURIZMA** do 25. septembra 1990.

PRISTOPNA IZJAVA

Pooblaščen oseba lastnika počitniške hišice v Termah Čatež izjavljam, da pristopamo k ustanovitvi Počitniške skupnosti Terme Čatež.

Ime in naslov podjetja, organizacije _____

Imamo naslednje počitniške zmogljivosti (vrsta objekta, številka oziroma ime): _____

Soglasje o vstopu v Počitniško skupnost Terme Čatež je sprejel dne _____ organ upravljanja oziroma lastnik podjetja.

V _____ dne _____ Podpis _____

Nemška sindikalna zveza (DGB)

STAVKA IN IZPRTJE

Zakaj stavke

Za preživetje so morali delavci sklepati delovna razmerja. Medtem ko ima delavec le svojo delovno silo, gospodar delodajalec z napravami in stroji. Vendar je novo vrednost mogoče ustvarjati le s človekovim delom. Nova vrednost je last delodajalca, ki navsezadnje odloča o višini mezde, o delovnih razmerah, o cenah in delovnem mestu.

Vsak zase bi si delavci težko priborili zadosten delež ustvarjene vrednosti in bi težko uveljavljali svoje upravičene interese. Zato so se povezali v **sindikate**. Pogled v zgodovino pokaže, da so le požrtvovalnost in boj delavskih organizacij, grožnja s stavko in stavka, ki je edino orožje zaposlenega delavca, prinesla ugodnosti, ki so bile podlaga za kasnejšo zakonsko ureditev. To velja tako za uvedbo 8-urnega delovnega tedna, predpise o varstvu pri delu, nadomestila v času bolezni, odgovodne roke in pravice starejših delavcev, varstvo mladine in zakon o poklicnem izobraževanju. Danes sindikati poleg zahtev za boljši gnotni in družbeni standard delavcev, ob uvajanju novih tehnologij, postavljajo za glavno zahtevo tudi ohranjanje delovnih mest, zahteve, da se ne smejo razbijati tarifne

pogodbe na majhne plačilne skupine, zahteve po uvajanju krajšega tedenskega, letnega in življenjskega delovnega časa, da bi tako ohranili možnost za zaposlitev več delavcev in zmanjšali delovni pritisk na delavca, izzivajo silovit odpor delodajalcev. **Noben delavec ne stavka iz veselja do stavke. Stavka je skrajno in tudi najučinkovitejše sredstvo za uveljavitev upravičenih zahtev sindikatov.**

Izprtje: nasprotovanje družbenemu napredku

Izprtje je sredstvo za preprečevanje delavskega boja. Danes s tem ni mogoče razbiti sindikalnega gibanja, vendar ga vedno znova poskušajo odločilno prizadeti. Na dan je prišel seznam ukrepov, s katerimi želijo delodajalci doseči centralno usmerjanje tarifne politike. Seznam predvideva izprtje kot sredstvo za oslabeitev sindikatov. Število delavcev, ki so

zaradi izprtja ob stavkah v zadnjih nekaj letih stali pred vrati tovarn, je bilo trikrat tolikšno kot število stavkajočih.

Stroški sindikatov, ki so jih imeli s stavko, so ogrozili obstoj organizacije.

● Stroški tritedenske stavke 80.000 članov sindikata kovinarjev v Baden Württembergu so znašali več kot 46 milijonov DEM. Sindikat kovinarjev ustvari letno 40 milijonov DEM presežkov dohodkov. To pomeni, da je samo tritedenska stavka manj kot tri odstotke članov na samo enem tarifnem območju stala več kot je letni ostanek dohodka. Izprtje kot protiukrep delodajalcev bi sindikat kovinarjev stalo nadaljnjih 84 milijonov DEM. Skupni stroški stavke bi tako znesli več kot 130 milijonov DEM, kar je več kot triletni ostanek dohodka. Stavka in izprtje v jeklarski industriji v letu 1978/79 bi sindikat kovinarjev obremenilo z nadaljnjimi 120 milijoni DEM, kar so nadaljna triletna razpoložljiva sredstva.

		št. stavkajočih	št. izprtih
Kovinska industrija	1971	120.000	300.000
Grafična industrija	1976	16.000	90.000
Grafična industrija	1978	2.300	32.000
Kovinska industrija	1978	80.000	200.000

● Še najugodnejša so razmerja pri sindikatu grafične industrije. Leta 1977 je temu sindikatu ostalo okoli 1,8 milijona DEM. Delavski boj v letu 1976 ga je zaradi stoodstotnega izprtja delavcev stal 33 milijonov DEM. Čeprav je stavka trajala dalj časa kot izprtje je zaradi večjega števila izprtih delavcev izprtje povzročilo sindikatu približno enake stroške kot stavka. Delavski boj v letu 1978 je stal sindikat grafične industrije skorajda 15 milijonov DEM. Enainosemdeset odstotkov vsote je moral sindikat plačati kot nadomestilo izprtim delavcem. Samo v dveh spopadih z delodajalci je torej sindikat grafične industrije porabil vse svoje premoženje.

Finančna obremenitev sindikatov, ki morajo plačati nadomestilo stavkajočim in tudi izprtim delavcem, je posledica tako imenovane teorije podjetniškega tveganja. Delodajalec sme po tej teoriji zaradi izpada proizvodnje ustaviti plačo zaposlenim. Sindikat mora zato vsem svojim članom, ki so prizadeti, plačati nadomestilo za izpadlo plačo.

Stavka je demokratično sredstvo

Ko pride do stavke, ne stavkajo poklicni sindikalni vodje. Stavka ni ukrep radikalne manjšine ali posameznih ekstremistov.

V nasprotju z izprtjem je pri stavki potrebno pridobiti najširšo demokratično odločitev delavcev. Če absolutna večina prizadetih sindikalnih članov ni za stavko, je že vnaprej obsojena na neuspeh.

Iz statutarnega določila sindikata kovinarjev izhaja:

– 22. člen statuta sindikata kovinarjev:

1. O vsaki prekinitvi dela mora odločati predsedstvo.

2. Pred vsako odločitvijo o prekinitvi dela mora predsedstvo obravnavati pogoje za poslovanja industrijske panoge, in pri tem upoštevati tudi splošne gospodarske razmere...

Zahtevo po prekinitvi dela lahko predsedstvo odkloni, če že poteka stavka na drugem mestu. Zahteva po prekinitvi dela se zavrne, če zanjo ni tajno glasovalo najmanj 75 odstotkov članov sindikata, ki jih bo stavka prizadela...

Vsak posamezni član sindikata ima torej možnost odločiti o tem, ali bo stavkal ali ne. Če nastopi v času stavke nova okoliščina, na primer, da pride do novega izida pogajanj, morajo člani z glasovanjem ponovno odločiti o tem, ali stavka preneha. Dejansko stavkovno dogajanje je torej postavljeno tako, da se morajo delavci vsakodnevno bojevati za vzpostavitev stavkovne fronte, medtem ko delodajalec na podlagi moči, ki mu jo daje lastnina, sam odloči o izprtju delavcev.

Ni bolj demokratične zadeve kot je stavka. Izprtje je v primerjavi s stavko enostransko uveljavljanje moči podjetnika.

DGB. 11 kongres 1978:

Stavka je obramba pred samovoljo delodajalca in odrejanjem plač, je bitka za poklicni in družbeni status delavca. Izprtje je reakcijski poskus uničiti stavko kot obrambno sredstvo in izigrati tarifno avtonomijo.

Izprtje nima pravne podlage

V ustavi nista neposredno omenjeni ne

stavka ne izprtje. Tretji odstavek 9. člena se glasi: »Vsakdo in vsi poklici imajo pravico ustanovljati svoja združenja za varstvo in izboljšanje delovnih in ekonomskih razmer. Z dogovori ni mogoče omejevati ali prepovedati te pravice. Vsi ukrepi proti tej pravici so zunaj zakona.«

Dodatek je stavek ob dopolnilih ustave iz leta 1968: »Ukrepi iz 12. a in 35. člena, 2. in 3. odstavek iz 87. člena, 4. odstavek in 91. člen se ne smejo uporabljati proti boju delavcev za ohranitev in izboljšanje delovnih in ekonomskih razmer, ki jih vodijo združenja iz 1. stavka.«

Deveti člen, 3. odstavek, 3. stavek ustave pojasnjuje, da se ukrepi za uvedbo izrednega stanja ne smejo uporabljati ob delavskem boju. Kdor trdi, da je s tem dana pravica delodajalcem do izprtja delavcev, zanika namen zakonodajalca, ki z zakoni o izrednem stanju v letu 1968 ni imel namena posegati na področje delovnih sporov in dajati pooblastil delodajalcem. Pravica do stavke je zagotovljena tudi v času izrednih razmer. Pisci ustave so leta 1949 v parlamentarnem svetu soglašali, da mora biti zagotovljena pravica do stavke. Če danes v ustavi ni izrecnega jamstva za stavke, je to posledica nesoglasja pri opredeljevanju posameznih vprašanj, kot je, na primer, pravica do stavke v državnih službah ali vprašanje politične stavke. O kakršni koli pravici delodajalcev do izprtja ni nihče razmišljal. Krščansko-demokratski poslanec Kaufmann se je ob sprejemanju 9. člena ustave izrekel proti temu, da se uporabi beseda »prekinitve dela«. S pojmom prekinitve dela se namreč lahko razume tudi prekinitve s strani delodajalcev. Zahteval je uporabo besede »stavka«.

Iz konteksta ustave izhaja, da je izprtje kršitev nedotakljivosti človekove časti (1. člen ustave). Izprtje je poskus delodajalcev, da z odvzemom edine materialne podlage delavcu vsilijo svojo voljo, da bi povečali svoj dobiček. Izprtje je v izrazitem nasprotju z idejo socialne države (20. člen ustave).

Mnenje poslancev parlamentarnega sveta je odražalo vrednostne predstave prebivalstva v tistem času. Odnos do tega vprašanja pa je opredeljen tudi v ustavah zveznih dežel, ki so nastale pred zvezno ustavo (Hessen, Bremen, Rheinland-Pfalz, Saarland), ki vsebujejo izredno zagotovilo pravice do stavke, pravice do izprtja pa ne. V hessenski ustavi je izprtje celo izrecno prepovedano (29. člen, 5. odstavek). Določila deželnih ustav so v celoti veljavna, čeprav zvezna ustava v 31. členu pravi, da je zvezna zakonodaja nadrejena deželni. 142. člen namreč določa, da ne glede na določila 31. člena zvezne ustave, veljajo vsa določila deželnih ustav, če v smislu členov 1 do 8 zvezne ustave zagotavljajo temeljne državljanske pravice.

V mednarodnem pravu je v Mednarodnem paktu o gospodarskih, socialnih in kulturnih pravicah vsebovana »pravica do dela« in izrecno zagotovljena pravica do stavke. Pravica do izprtja delavcev ni omejena. Tudi Evropska socialna listina izrecno zagotavlja pravico do stavke, ne pa do izprtja.

Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin zagotavlja pravico do združevanja in izrecno navaja pra-

vico, da delavci za varstvo svojih interesov ustanovljajo sindikate in se v njih včlanjujejo.

Ne v ustavi ne v zakonih ni omenjena pravica do izprtja delavcev. Izprtja so »dogovori«, ukrepi, s katerimi se omejuje ali preprečuje pravica do združevanja (9. člen, drugi odstavek zvezne ustave) in so kot taka protizakonito dejanje.

Izprtje se utemeljuje s sodniško odločitvijo

Delodajalci se torej ne morejo sklicevati na ustavo, ko ob stavkah zapirajo tovarne, zato-rej uporabljajo pravosodje.

Medtem ko se zvezno ustavno sodišče v svoji odločitvi z 19. 2. 1975 ni izreklo o dopustnosti izprtja, temveč je vprašanje pustilo nerešeno, je stavko uzakonilo zvezno delovno sodišče. Delovno sodišče je z dvema temeljnima odločitvama iz let 1955 in 1971 ustanovilo kvazi stavkovno zakonodajo. Podlaga za obe odločitvi pa niso bili veliki spori v industriji, temveč nepomembni spori. Enkrat je sodišče razsojalo o zahtevah pletilcev mrež in v drugem primeru o zahtevah krupejev v neki igralnici. V obeh primerih je izprtje prizadelo delavce v enem podjetju, ko je del delavcev tega podjetja stavkal.

V svoji odločitvi je 28. 1. 1955 zvezno delovno sodišče označilo delovne spore za »nezajeljene«, vendar za »V določenih mejah dovoljene«. Omejilo je svobodo stavke le na sindikalno organizirano stavko za urejanje delovnih in ekonomskih zahtev. Stavke morajo upoštevati družbeno okolje in ne smejo kršiti »moralnih meril«. S temi splošnimi določili se da v posameznih primerih stavke močno okrniti. Sodišče je označilo izprtje za zakonito in ga utemeljilo s pravico uporabe »enakih orožij«. Orožju delavcev – stavki, se kot enakovredno orožje delodajalcev nasproti postavlja izprtje. S stavko se razveljavi delovno razmerje, z izprtjem pa se delovno razmerje prekine, lahko pa tudi le razveljavi. V svoji odločitvi z dne 21. 4. 1971 je zvezno delovno sodišče podredilo delovne spore »načelu sorazmernosti«. To pomeni, da je sredstvo boja lahko uporabljeno le v razmerju do predvidenega cilja in se lahko uporabi le kot zadnja možnost, ki pa jo je potrebno uporabljati po merilih postnega boja in ne zato, da bi uničili nasprotnika. Upošteva naj celo »skupno blaginjo« – karkoli ta pojem že pomeni. Povsem normalno protiorožje stavki naj bi torej bilo izprtje delavcev, s katerim delodajalec suspendira člane delavskih svetov in drugih predstavništev delavcev, vključno s člani nadzornih odborov, če so med zaposlenimi v podjetju. Suspendirajo se invalidi, ženske, ki jih v primeru materinstva varuje zakon. Vse te posebne skupine lahko prizadene suspenz, čeprav jim ni moč izreči trajne prekinitve delovnega razmerja.

Zvezno delovno sodišče je torej ob uporabi 9. člena, tretjega odstavka zvezne ustave, razlagalo stvari, ki s tem členom ustave nimajo nobene zveze.

Dejstva proti legendam

Prevladujoča »pravna znanost« se je dolgo časa opirala na odločitve zveznega delovnega sodišča. Vrsta pravnih mnenj se je ute-

meljevala na teh temeljnih podmenah, ki so jih delovni spori ovrgli. Trdijo, da se mora delodajalec braniti predvsem v primeru tako imenovanih »osredotočenih stavk«. Sindikat ne sme z izbiro še posebej pomembnega proizvodnega obrata izvesti »uničujoče« stavke. Delodajalec mora kot protisredstvo imeti možnost za izprtja. Vendar v dosedanjih zgodovini Zvezne republike Nemčije še nikomur ni uspelo navesti vsaj enega podjetja, ki bi propadlo zaradi stavke delavcev. Vedno znova pa se poskušajo opravičevati izprtja kot nujen protiukrep v primeru vseh osredotočenih stavk.

Medtem je bila narejena obsežna raziskava, s katero so dokazali, da je založba Süddeutsche Verlag, ki jo navajajo kot žrtev uničujoče stavke, kljub tritedenski stavki, ki jo je organiziral sindikat grafične in papirne industrije, uspela v prvih osmih mesecih leta 1978 povečati promet za 7 milijonov DEM. V času stavke naj bi časopis Süddeutsche Zeitung (SZ9) izgubil 460 oglasnih strani. Že v štirih tednih po končani stavki je časopis nadomestil 400 oglasnih strani. Junija 1978 je Süddeutsche Zeitung imela že 105 oglasnih strani več kot leto poprej. Rast celotne naklade je bila v obdobju po stavki pozitivna: s 316.734 izvodi je časopis dosegel svojo najvišjo naklado doslej.

Ne drži tudi trditev, da je Süddeutsche Zeitung nadoknadil svoje izgube samo zato, ker so druge založbe ob stavki ustavile svojo proizvodnjo ter izprle delavce. Tako ni prišlo do porušenja konkurence na tržišču.

Tudi v primerih, ko delodajalci niso na stavko odgovorili z izprtjem, je podjetjem praviloma uspelo nadomestiti izgube v dohodku v relativno kratkem času. Na splošno pa sindikati, ki so predvsem zainteresirani za ohranitev delovnih mest, že pred napovedjo stavke proučijo, ali podjetje lahko prenese posledice stavke. Podjetja običajno lahko s politiko cen prevajajo morebitne finančne posledice stavke na kupca in to tudi uspešno delajo.

Delovni spor je boj za existenco delavcev. Delavec nikoli ne bo hotel uničiti »svojega« podjetja. Nasprotno, v nasprotju z delodajalcem je delavec odvisen od svojega dela. Prav v zadnjih tarifnih sporih v tiskarski industriji ter tudi v železarski in kovinski so se zaposleni in njihovi sindikati bojevali proti odpravljanju delovnih mest ter za dolgoročno odpiranje novih.

Če se je med leti 1970 in 1977 število delovnih mest v industriji zmanjšalo za 1,2 milijona, se ni zmanjšalo zaradi stavk. Delovna mesta so po sklepih delodajalcev odpravili zaradi racionalizacije proizvodnje in poslovanja.

Delavec ni za odpravo in uničenje delovnih mest. Resničnost je drugačna od legend, na katerih še vedno temeljijo sodniške odločitve.

Delodajalci niso brez obrambe

Delodajalci se pred nevarnostjo finančne katastrofe varujejo s članstvom v združenjih delodajalcev. Tako imenovana stavkovna pomoč se izraža že v tem, da se druga podjetja obvezujejo, da ob stavki ne bodo prevzemala naročil, ki jih sicer prevzema podjetje, v kate-

rem je staval. Razen tega se podjetja v primeru, ko zaradi stavke ne bi mogla izpolniti naročil ali dobavnih rokov, varujejo pred posledicami s tako imenovanimi stavkovnimi klavzulami v večini splošnih pravil o poslovanju, ter s tem morebitno škodo prevalijo na kupce. Združenja delodajalcev dajejo podjetjem, v katerih sindikat organizira stavko, tudi finančno pomoč, s katero nadomestijo fiksne stroške. To možnost so uporabila predvsem tiskarska podjetja med stavko leta 1976 ter na ta račun iz socialnih skladov delodajalskih združenj pokrila 90 odstotkov fiksnih stroškov. Medtem ko delodajalec lahko v veliki meri nadomesti izpad dohodka zaradi stavke, so delavci osebno prizadeti. Sprijazniti se morajo z občutnim izpadom lastnega dohodka, ki ga glede na visoke življenjske stroške težko prenesejo. S sindikalno podporo v času stavke ne nadomestijo dohodka v celoti.

Ne moremo govoriti o »enakih orožjih«

Delodajalci imajo dovolj, da se zavarujejo pred posledicami stavke. Že dejstvo, da lahko vzdržijo stavko, je učinkovita obramba. Če govorimo o »enakih orožjih« v delovnih sporih – tega sicer ni mogoče izvajati iz veljavne zakonodaje, potem bo treba upoštevati vse dejavnike, ki lahko vplivajo na izid stavke. Na strani delodajalcev je njihova družbena moč. Tudi mnenje sredstev obveščanja je praviloma na njihovi strani.

Sredstva javnega obveščanja so v zadnjem času veliko bolj kot kdaj koli že napovedala izide stavke, še preden so se dejansko pogajanja o plačah in delovnih mestih začela. Sindikati so soočeni s strnjeno fronto stališč različnih znanstvenikov, raziskovalnih inštitutov ter svetom strokovnjakov, ki so bolj ali manj na strani delodajalcev. Celo komentator zahodnonemškega radia je ob stavki kovinske industrije zagotovil, da je dnevni tisk enotno napovedal »novinarsko vojno sindikatu kovinarjev«.

Združenja delodajalcev in podjetniška združenja so kadrovske in finančno veliko močnejša od sindikatov. Samo časopisi podjetniških združenj trikratno presegajo naklado celotnega sindikalnega tiska. Čeprav so podatki o dohodkih in izdatkih podjetniških združenj dobro varovana skrivnost, so znane številke za leto 1968. Njihov letni proračun je bil dvakrat večji od proračuna Zveze nemških sindikatov in proračuna vseh sindikatov skupaj. Podjetniške organizacije so zaposlovale 120.000 ljudi, medtem ko so sindikati z Zvezo nemških sindikatov imeli 9000 zaposlenih.

Ko govorijo o »sindikalnem premoženju«, pozabijo, da je sestavljeno iz najrazličnejših delov. Nemški sindikati v Zvezi nemških sindikatov so široka demokratična organizacija 7,75-milijonskega članstva, ki daje neprijetno večji delež svojega premoženja za vzdrževanje svoje organizacije, za šolanje in za varstvo svojih članov kot delodajalci. Tako imenovano premoženje sindikatov, sindikalni domovi, šole počitniški domovi, se ne dajo prodati, ne da bi to prizadela sindikate.

Nedopustno je tudi nenehno zahtevati, da se dohodek podjetij, katerih ustanovitelji so sindikati, uporablja za plačilo stroškov ob de-

lovnih sporih. Ta podjetja imajo specifično nalogo koristiti delavcem. Njihova naloga ni, da bi iz njihovega dohodka pokrivali finančna bremena stavk. To tudi ne bi bilo dopustno z vidika davčnih predpisov.

Izprtje delavcev ob stavki utrjuje že tako velikansko premoč delodajalcev. O enakosti orožij v delovnih sporih bo mogoče govoriti le v primeru, da bo izključena možnost izprtja delavcev s strani delodajalcev.

Izprtje kot sredstvo boja v Evropi

Pogled v zahodnoevropske države pove, da v nobeni od teh držav izprtje nima takšne vloge kot v Zvezni republiki Nemčiji.

V Italiji in Franciji je izprtje delavcev prepovedano. Če ga delodajalec uporabi kot odziv na pravno neoporečno stavko, je to kršitev pogodbe in ima za posledico, da mora delodajalec delavcem izplačati plačo za ves čas prekinitve. Delodajalci lahko zaprejo podjetje samo v izjemnih primerih, kot je tako imenovana »tehnična brezposelnost« in to le za prehodno obdobje. Vendar v tem primeru ne gre za izprtje, temveč primere, ko delodajalec dejansko ne more več zaposlovati določenih delavcev.

V Veliki Britaniji in na Nizozemskem ni nikakršne pravne podlage za izprtje delavcev. V obeh deželah mora delodajalec, če zapre tovarno, delavcem izplačati polno plačo. Izprtje zato v teh deželah nima učinka. V skandinavskih deželah sicer na papirju obstaja možnost, da delodajalec uporabi izprtje, vendar delodajalci tega skorajda ne počno. Vsaj podatkov o izprtju ni (Danska). Glede na izredno nizko število izprtih delavcev v skandinavskih deželah izprtju ne gre pripisovati večjega omena.

Zvezna republika Nemčija je v primerjavi z najpomembnejšimi zahodnoevropskimi deželami še vedno zaostala država, če izhajamo iz njene prakse v delovnih sporih. Tudi zaradi približevanja napredka, ki ga terja pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti, se je potrebno popolnoma odpovedati izprtju kot sredstvu v delovnih sporih.

»Prevladujoče mnenje« proti izprtju

Na kongresu sindikata kovinarjev na temo »Stavka in izprtje« leta 1975 je nekaj pravnikov zanikalo upravičenost izprtja. V delovnem sporu, ki ga je vodil sindikat kovinarjev v kovinski industriji na območju Baden-Württenberga v letu 1978, je 30.000 zaposlenih individualno vložilo tožbo proti delodajalcem, ki so zaprli vrata tovarn. V tiskarski in papirni industriji je prav tako 7.000 postopkov pred delovnimi sodišči.

Številne zbornice delovnih sodišč so se v sodnih postopkih, ko so sindikati tožili delodajalce, že izrekle proti izprtju. To so storile ne glede na tako imenovano »prevladujoče mnenje«, ki naj bi bilo naklonjeno delodajalcem in pri tem dobile podporo številnih pravnikov in sodnikov.

Če bi resnično upoštevali javno mnenje v ZRN, bi izprtja že zdavnaj prepovedali. Ob raziskavah javnega mnenja se je 78 odstotkov vprašanih izreкло za pravico do stavke in

le 38 odstotkov za pravico delodajalcev do izprtja delavcev v delovnih sporih.

Izprtja pa ni mogoče obravnavati le v sodnih dvoranah. Potrebno je doseči širši družbeni konsenz o tem vprašanju. Potrebna je politična mobilizacija javnosti za prepoved izprtja.

Deželno vodstvo Zveze nemških sindikatov v Severnem Porenju – Westfaliji je leta 1978 začelo akcijo pod geslom »Preprečimo brezposelnost – preprečimo izprtja«. Vrhunec akcije je predstavljalo zborovanje okrog 4.000 udeležencev v Dortmundu. Kot primer lahko

navedemo tudi akcije sindikata kovinarjev: 12. 12. 1978 je v 34 mestih ZRN protestiralo več kot 145.000 delavcev in nameščencev proti izprtjem v železarski in jeklarski industriji. Nadaljnja prizadevanja so potekala v organizaciji sindikata tiskarske in papirne industrije pod geslom »prepovejmo izprtje« v deželah Rheinland-Pfalz in Posarje, kjer so zbrali številne popise proti izprtju.

Številni sindikati v Zvezi nemških sindikatov so organizirali solidarnostne akcije. Ideja solidarnosti med posameznimi sindikati v delovnih sporih, ki ogrožajo posamezen sindi-

kat, je vsebovana v stankovnih pravilih Zveze nemških sindikatov in je bila izrecno sprejeta v resoluciji 232 na zadnjem rednem kongresu zveze.

Izprtje je instrument delodajalčeve samovolje, ki nima podlage v ustavi. Če želimo zagotoviti svobodno delovanje sindikatov, ki ga navaja ustava, je treba izprtja prepovedati. Izprtje nima pravne podlage. Sodišča, zlasti zvezno delovno sodišče, morajo proučiti svoja stališča do družbenih dogajanj in sprejeti svoje odločitve o delovnih sporih v smislu družbenega napredka.

Pravkar izšlo!

SPLOŠNA KOLEKTIVNA POGODBA ZA GOSPODARSTVO

s komentarjem in

SINDIKALNO VARSTVO DELAVSKIH PRAVIC v novi knjigi-priročniku za delo sindikalnih zaupnikov

Vsebina:

- splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo
- komentar
- zasnova celovitega sindikalnega varstva delavskih pravic, pravila in navodila za delo sindikalnih zaupnikov, pregled zakonskih odločb o vlogi sindikata pri uveljavljanju in varstvu delavskih pravic.

Cena 25,00 din

Naročila pošljite na naslov: ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefon 321-255, 310-033.

NAROČILNICA

Pri ČZP Enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročamo _____ izvodov priročnika SPLOŠNA KOLEKTIVNA POGODBA ZA GOSPODARSTVO s komentarjem in SINDIKALNO VARSTVO

DELAVSKIH PRAVIC po ceni 25,00 din. Naročeno pošljite na naslov: _____

Ulica, poštna št., kraj: _____

Naročeno dne: _____ Račun bomo plačali v zakonitem roku.

Žig

Podpis naročnika

Miha Ravnik je bil menda Titov, Kardeljev, Dolančev in Kraigherjev. Vsi portretisti očitno hote pozablajo, zanemarjajo, morda pa ne gre v njihov kontekst, da je bil tudi Kučanov. Je bil ali ne, je bil ali ne Titov, Dolančev in še od koga in koliko je bil samosvoje, ne glede na to, kar je delal, glede na funkcije, ki jih je imel, to ni za analitike njegovega življenja niti po naključju pomembno. Bil je direktor, partijski funkcionar in najhuje, kar se mu je lahko zgodilo, je to, da je menda prej partijski sindikat, v katerem je vendarle 90 odstotkov (za številke ne jamčim) nepartijevec, spreminil skupaj z vsemi drugimi, nekdanjimi, sedanjimi in še kakšnimi različnim strankam pripadajočimi ljudmi v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije. Ne bomo izbirali citatov iz njegove partijske poti, tudi iz sindikalne ne bomo, kajti vsakemu dovoljujemo, da skladno s spremembami v družbi spreminja svojo misel, morda celo svojo politično držo in svoje presojanje razmer, v katerih se giblje in živi.

Ravnik ni retorik, ni demagog, še manj eklektik, kajti življenje ga je naučilo od bohinskega konca do Nove Gorice, Beograda in Ljubljane, da se je težko prebijati skozenj. Morda prav zaradi te življenjske izkušnje, za marsikoga, zaostaja njegov korak, zaradi previdnosti ne pretirava v izjavah in ne nazadnje: Ravnik nikdar ni bil vodja: noče biti Pučnik ne Kučan. Noče biti Tomšič ne Plohl. Hoče biti Ravnik, in dokler veljajo nekatera demokratična pravila v svobodnih sindikatih, tudi predsednik sveta Svobodnih sindikatov.

To mu zamerijo. Tisti, ki bi radi ludistično spreminjali družbene razmere, tisti, ki so prišli na oblast, pa so menda Ravnika našli kot »ostanek«

RAVNIK -

NEGATIVEC TEDNA

starega režima, komunistične izpostave v svobodnih sindikatih in brzokone gre najbolj na živce ljudem, ki vedo, da je Ravnik, ne glede na njegov položaj, ki ga je kdajkoli imel, tega ni izkoriščal, precej drugače kot vsi drugi vazali bivše komunistične oblasti, današnji pa mu zamerijo tudi zato, ker mu lahko očitajo samo, da je predsednik sveta Svobodnih sindikatov Slovenije. Nesposobne primerjave!

Kolikor poznamo Ravnika, mu ni bilo lahko, ko je moral vodstvu Svobodnih sindikatov Slovenije predlagati, naj 10. septembra ne bi bilo splošne stavke. Nikdar ni bil ogret za skrajna sredstva. In zategadelj, ker tako ravna, brzokone tudi marsikateri iz vodstva sindikatov dejavnosti ne more »preživeti«, da so bila njegova opozorila o resnosti splošne stavke utemeljena. Nekako pod prisilo, pa vendarle zato, da se »njegov sindikat« prizna kot dostojen in potreben partner v pogajanjih z delodajalci (oh, kako težko gre do Ravnika iz ust besede o delodajalcih, navkljub spremembi režima, in vendarle resnici, da so delavci dejanski lastniki proizvodnih sredstev), vlado in tudi vodstvi političnih strank. Pisma, ugovori, protesti in blatenja, ki smo jim bili priče na Ravnikov rovaš v minulih tednih, dokazujejo značilno slovensko zavist, morda boljše pregovor, ki je povezan s tistim, kaj se zgodi, če sosedu crkne krava. Tipična balkanska navada. Če to ni, pa jo avtorji spisov nosijo, bog vedi zakaj, v svojem srcu, trdem kot kamen in brez človeškega dostojanstva.

Martjan Horvat

ODGOVOR NA PISMO

G. tov. Hvalica!

Le kje ste bili zadnjih 45 let? Se vam je zdelo res vse tako krasno?

Delavska enotnost prebiram (do nedavna, ker mi je bilo to »mus«, zdaj pa iz navade, čeprav se mi vedno bolj »gravža« in sem v podjetju že dosegel, da so odpovedali vse izvide razen enega, toliko da vemo, kaj nakladate) že dobrih 20 let pa se ne spomnim, da bi v preteklosti ob disteno večjih »kiksah« tako tvezili kot tvezite sedaj. Prav zanima me, kdo vas plačuje? Sprašujem se tudi, od česa sploh še živi Delavska enotnost, saj ob očitni pristranski (SPD-jevski) vsebini verjetno zelo izgubljala bralce. Na srečo zdaj ni več »predpisanih« časopisov in nam takih pristranskosti ni več obvezno brati. Ste res tako zanič novinar, da se morate tako nizkotno prodajati? Dvomim! Zamislite se malo in razprite malo svoje plašnice. Vaše sedanje pisanje me spominja na gospo Plavcovo in podobne srbske pisane. Glede na res lep jezik (slovenski), ki ga uporabljate (v nasprotju z mnogimi novinarji ste res pismeni) vas je škoda za tako klečeplazjenje.

Za konec: prav vsak vaš članek, ki ga spravite na prvo stran DE, me razjezi, k temu pisanju pa me je spravil tisti v 35 št., ki sploh ni bil najhujši, očitno pa je bil kaplja čez rob.

Pozdrav,

Matej Drobnik

Spoštovani gospod Drobnik!

Kako sva si podobna, gospod Drobnik, mene tudi največkrat pripravi do pisanja jezca. In ko kane čez rob, napišem, kar si domišljam, da bom tako pomagal drugim razbistriiti duha. Vaš namen gotovo ni bil manj utopičen.

Vsako pismo pričakuje odgovor, še posebno, če ga kar razganja od napihnenih vprašanj in ognjevih trditvev.

Če vprašate mene

Kje da sem bil zadnjih 45 let? Na robu središča. V središču nikoli, ker nisem bil član partije.

Če se mi je zdelo res tako krasno? Da, bilo je čudovito. Ta čas je vse moje dosedanje življenje. Tri leta starega so me osvobodili fašistov, petletnega nacistov in kolaboracionistov, nekaj let kasneje zavezniških kapitalistov in hkrati informbirojevskih stalinistov, vmes nekajkrat domačih nacionalistov, pred nedavnim sem se pomagal osvoboditi komunistov in trdim se, da bi se čimprej rešil klerikalcev in revanšistov. Moje življenje je skratka ena sama svoboda.

Čisto zares, saj nikoli nisem bral ničesar, ker je bilo »mus«, vedno se mi je »gravžala« že misel na to, pa ljudje tudi, če so to počeli. Raje sem »tvezil« svoje in po svoje, pa ne v »predpisanih« časopisih, zato me pač niste zaznali.

Kdo me plačuje? Za svoje »klečeplazjenje« »SPD-jevske vsebine« v avtorski mnenjski rubriki, ki jo pišem, mi Delavska enotnost, če sem na naslovnici, plača 200 din za prispevek. Sem pač »tako zanič novinar, da se moram tako nizkotno prodajati?«

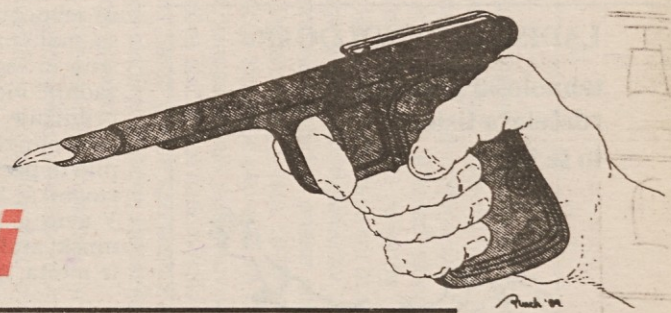
Predvsem, to sem dolžan priznati v obrambo ta pravih, nisem novinar, pa tudi plašnic ne nosim, saj se nimam česa bati, razen morda človeške omejenosti.

In nenazadnje, vesel sem, ker vam je všeč moj jezik. Da me je pa za takšno pisanje »škoda«? No, da, vzel sem si čas, saj se, če vprašate mene, spodobi na pismo odgovoriti.

Lep pozdrav!

Doro Hvalica

Pripravljala: Damjan Križnik

med nami

Kaj šele bo

Pri pravih Slovencih so se sicer »trhle« delnice nove slovenske vlade v senci E. M. Pinterja precej dvignile, ko so izvedeli, da so se njeni člani na vinskem sejmju izkazali, kot se za Kranjce spodobi. Naj se ve, da ga še znamo s... pa četudi smo le v senci! Po demantiju Pinterja, češ da vlade v senci na Gospodarskem razstavišču sploh ni bilo, so »senčniki« izgubili precej referenc v pomembnem delu slovenske javnosti. Na srečo to ni bila njihova zadnja prilika: septembrski festival na Kodeljevem jim ponuja priliko, da bodo spet kotirali kot se spodobi.

Kaj šele bo, ko bodo izdelali tudi dober program vlade v senci...

Nič ni nič, ampak – nekaj

Ko smo že na vzhodni meji, velja opozoriti še na naslednji »oglas« iz »Dolenjca«:

Za člane svobodnih sindikatov Slovenije, ki kupujejo v prodajalnah Dolenjske, in sicer živila v marketih Sentjerne, Žužemberk, Straža, Bršljin in Drska ter konfekcijo in tekstil v prodajalnah Tekstil in Kekec na Glavnem trgu v Novem mestu in Marketu v Žužemberku, je občinski sindikalni svet Novo mesto organiziral prodajo s popustom, ki znaša 3 odstotke pri nakupu živil nad 400 dinarjev in 6 odstotkov pri nakupu konfekcije v vrednosti nad 1.000 dinarjev. Popust lahko uveljavljajo vsi člani SSS, ki lahko svoje članstvo dokažejo z izkaznico ali začasnim potrdilom, ki ga izda predsednik sindikata podjetja. Pozor: ne eno ne drugo ni prenosljivo na drugo osebo!

Pa nak še kdo reče, da SSS ne skrbijo za svoje članstvo...

Ni hudič...

Na sejo odbora sindikata delavcev tekstilne industrije za Belo Krajino, na kateri naj bi ocenili včlanjevanje in dobili informacije o bodoči organiziranosti in delovanju sindikata v dolenjski regiji, je prišlo nenavadno veliko predsednikov ali poverjenikov, ni pa bilo niti enega izmed povabljenih sindikalnih funkcionarjev – ne iz republike ne iz regije. Pa bi imeli kaj slišati, saj je na sestanku – kot beremo v Dolenjskem listu – padlo kar precej hudih besed. »Stari sindikat so odpravili, novega pri nas ni. To je tako, kot bi porušili cerkev, ne da bi vedeli, kam bomo potem hodili k maši.« Sindikalna poverjenika iz Betine Konfekcije in viniškega Novoteksa sta zaradi vsega tega celo zagrozila, da bosta prva izstopila iz SSS.

Sice so pa na tem »propadlem« sestanku v prvi vrsti zahtevali, naj ima Metlika svojega stalnega sindikalnega funkcionarja, na katerega se bodo lahko vsi obračali, ne pa nekakšne »potujoče« sindikaliste, zadolžene za posamezne dejavnosti v regiji. »Če sindikat v regiji prenese toliko zaposlenih, ni hudič, da ne bi tudi enega v Metliki!« so na koncu udarili po mizi.

Potem pa vse tiho je bilo...

Solze žalosti ali sreče?

V rubriki Karies, v kateri Primorske novice dajejo v zobe »znamenite« Primorce, smo za vas prebrali tudi tole »cvetko«:

»Po dolgoletni sindikalni karieri se je od poklicnega ukvarjanja z delavskimi dušami poslovil Ciril Mezek, predsednik obalnih sindikatov. Delavci, brez panike: odslej je zaposlen v valdoftrski ortopedski bolnišnici, kjer bo lahko poskrbel tudi za vaše telesno stanje. Pričakujemo lahko torej pokončne in vzravnane delavske hrbtenice.«

Kako je ta vest odjeknila na Primorskem, še nismo izvedeli. Smo pa v Domu sindikatov opazili nekaj objokanih ljudi. Ali so točili solze sreče ali žalosti, bomo še preverili...

Smo že šampioni

K obilici sindikatov, ki rastejo kot gobe po dežju, bodo svoje pristavili tudi športniki, natančneje košarkarji. KZS namreč pripravlja prvi občni zbor trenerjev moških in ženskih ekip v republiški košarkarski ligi, na katerem bodo razpravljali tudi o ustanovitvi sindikata košarkarskih trenerjev Slovenije.

Tako lahko mirno stavimo, da bo slovenska košarka spet med prvimi na svetu (ali pa vsaj v Jugoslaviji), pa čeprav le zaradi omenjenega sindikata.

Zdaj se ve, kdo je kriv

Minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular se na nedavni tiskovni konferenci Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Initiative za javno dvojezično šolo v Celovcu ni pretirano proslavil. Usmeritev tiskovne konference je ocenil kot »ne preveč modro potezo in nadaljevanje razdvajanja in razdora med slovensko narodno skupnostjo na Koroškem in slovensko vlado«. Ocenil je, da na hitro sklicana konferenca in zahteve po nujnem srečanju predstavnikov ZSO s predsednikom slovenske vlade dr. Peterletom tik pred (napovedanim) obiskom koroškega deželnega glavarja Haiderja v Ljubljani, niso pametne. Pri tem je prezrl, da slovenska vlada »kot edini gremij za uravnavanje stikov« s koroškimi Slovenci priznava samo koordinacijski odbor koroških Slovencev. Ta pa zanika politično identiteto obeh osrednjih slovenskih organizacij na Koroškem, njegova sestava pa očitno favorizira, menda doslej podcenjevano organizacijo, Narodni svet koroških Slovencev. Tako je minister, ki sicer sodi, da Slovenci, ki volijo avstrijske stranke, niso pravi Slovenci, ali so vsaj dvomljivi, mirno prezre pluralizem narodnostne strukture slovenske narodne skupnosti.

Mimogrede: Narodni svet koroških Slovencev nikoli ni javno podprl zahtevo po dvojezičnem šolstvu na Koroškem, slovenska vlada pa ga je povzdignila v zastopnika interesov koroških Slovencev, saj ji očitno ideološko bolj ustreza. In še to: ZSO ne zahteva pogovora s Peterletom na vrat na nos, marveč vsaj dva meseca moleduje zanj.

● LIPE SVEDER: TOLAŽBA

